ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΠΡΟΝΟΙᾼ

ΤΟΥ ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΥΡΙΟΥ ΜΕΛΕΤΙΟΥ

ΕΤΟΣ Θ΄. ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗι 3 ΜΑΪΟΥ 1919. ΑΡΙΘ. 202

ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΙ ΠΙΘΗΚΙΣΜΟΙ

Ὁ ἀπό τινος ἐν Ἑλλάδι ὑποδηλούμενος, κατ' αὐτὰς δὲ καὶ μετά τινος κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ὡρισμένου προγράμματος ἐκπηδήσας σοσιαλισμὸς εἶνε ξένον καὶ ἐπείσακτον εἰς τὸν ἑλληνικὸν κοινωνικὸν ὀργανισμὸν στοιχεῖον, ἄλλοθεν κακοτέχνως ἐγκεντρισθὲν εἴς τινας ἐργατικοὺς κύκλους κατὰ πιθηκισμὸν ξενομανίας ἐπικίνδυνον εἰς τὴν ὑπόστασιν τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας. Ἐν Ἑλλάδι δὲν δύναται νὰ γεννηθῇ φυσικῶς καὶ ἀπὸ τῆς ἑλληνικῆς πραγματικότητος ἡ σοσιαλιστικὴ ἐκείνη ἰδεολογία, ἡ ὁποία γεννᾶται ὅπου ὑπάρχουσι πραγματικὰ καὶ κολοσσιαῖα ἐργατικὰ προβλήματα, προκαλοῦντα συντόνους μελέτας κοινωνιολογικὰς καὶ παντοίας θεωρητικὰς κατασκευὰς σοσιαλιστικῶν συστημάτων. Βεβαίως καὶ ἐνταῦθα ὑπάρχουσι κεφαλαιοῦχοι καὶ ἐργοδόται καὶ βιομήχανοι, καὶ ἑπόμενον εἶνε νὰ προκύπτωσι μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν ἐργατῶν διαφωνίαι καὶ προστριβαὶ ἐπὶ ἐδάφους οἰκονομικοῦ καὶ ἀνθρωπιστικοῦ, ἀλλ' ἡ κλῖμαξ τῶν ἀναγκῶν εἶνε τόσον μικρὰ καὶ ἡ ἀκτὶς τῶν σχέσεων τόσον περιωρισμένη, ὥστε δὲν ἐπισυμβαίνουσι συγκρούσεις συμφερόντων τοιαῦται, ὥστε ἀναγκαίως νὰ ἀναφαίνωνται τεράστια προβλήματα πρὸ τῆς ἐπιστημονικῆς συνειδήσεως.

Ποῦ εἶνε αἱ βλοσυραὶ ἐκεῖναι, καὶ τελείως καταβεβλημέναι καὶ ἐξηντλημέναι ἐργατικαὶ ὁμάδες, τὰ ρακένδυτα, ἄστεγα, πειναλέα καὶ ἀπὸ πάσης ἐν γένει ἐπόψεως ἄθλια μεγάλα ἐκεῖνα σμήνη τῶν ἐργατῶν, τῶν ὁποίων καὶ μόνη ἡ ἁπλῆ θέα ἐμποιεῖ φρίκην καὶ ἀποτροπιασμόν, καὶ προκαλεῖ τὸν οἶκτον καὶ τὸν πόνον τῶν θεωμένων; Πότε ἐθεάθησαν ἐν ταῖς ἀγυιαῖς τῶν ἑλληνικῶν πόλεων δεκάδες καὶ ἑκατοντάδες ἐργατῶν ἐνοχλούντων τοὺς διαβάτας δι' ἐπαιτείας, πόσον δ' εἶνε παρ' αὐτοῖς διαδεδομένος ὁ ὁμαδικὸς ἀλκοολισμός, ὃν συνεπάγεται ἡ ἐσχάτη αὐτῶν καταπόνησις καὶ κακοδαιμονία; Πότε οἱ διαβάται προσέκρουσαν πρὸς σώματα ἐργατῶν ἀνεστίων κοιμωμένων ἐπὶ τῶν πεζοδρομίων ἢ εἰς τὰς γωνίας τῶν τριόδων διὰ τὸ μὴ ἔχειν ποῦ νὰ στεγασθῶσι καὶ νὰ κλίνωσι τὴν κεφαλήν;

Βεβαίως δὲν εἶνε ἰδεώδης παρ' ἡμῖν ἡ κατάστασις τοῦ ἐργάτου, οὐδ' ἐρρυθμίσθη ἀκόμη φυσιολογικῶς ἀπὸ ἐπόψεως κοινωνικο-οἰκονομολογικῆς ἡ σχέσις κεφαλαίου καὶ ἐργασίας, ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατῶν. Ἀλλὰ τὸ ἐργατικὸν σῶμα τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας εἶνε, ἐν γένει εἰπεῖν, ἀρκετὰ εὔρωστον καὶ ἀκμαῖον· δεδομένου δ' ὄντος ὅτι τὰ ἀνωτέρω εἰς ἄκρον θλιβερὰ φαινόμενα εἶνε ἄγνωστα ἐν Ἑλλάδι, ἐὰν μέχρι τοῦδε ὁ σοσιαλισμὸς δὲν εὗρε πρόσφορον ἔδαφος διὰ νὰ βλαστήσῃ ἐνταῦθα, πολὺ ὀλιγώτερον λόγον ἔχει νὰ ἐμφανισθῇ σήμερον, ὁπότε ὁ ἐργάτης κερδίζει ἀσυγκρίτως περισσότερα ἢ οἱοσδήποτε κοινὸς ἀστὸς ἢ ὑπάλληλος.

Τὸν καινοφανῆ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν ψευδοσοσιαλισμὸν τεχνητῶς ἐπεισήγαγον εἰς μερίδα τῶν Ἑλλήνων ἐργατῶν ἄνθρωποι ἢ ἐξ ἐλατηρίων εἰλικρινῶν μὲν ὠθούμενοι, ἀλλ' ἄγευστοι τῆς πραγματικῆς ἑλληνικῆς ζωῆς, ἧς ἐμφανίζονται προστάται, ἢ ἐκμεταλλευόμενοι τὰς ἀνάγκας τοῦ ἐργατικοῦ κόσμου πρὸς σκοποὺς ἀνομολογήτους. Οἱ πρῶτοι, ἐν ταῖς Εὐρώπαις εἰς κοινωνιολογικὰς ἐπιδοθέντες σπουδάς, ἐγκύψαντες εἰς τὴν μελέτην διαφόρων σοσιαλιστικῶν προβλημάτων καὶ συστημάτων καὶ θεωριῶν, καὶ μαθόντες τίνι τρόπῳ λύονται ξένα ζητήματα ξένων λαῶν καὶ κοινωνιῶν, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων εἶχον προκύψει, ἐνόμισαν ὅτι τὰ αὐτὰ μέτρα καὶ σταθμὰ εἶνε ἐφαρμοστὰ καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ἐργατικῇ κοινωνίᾳ, τὴν ὁποίαν οὐδέποτε ἀπὸ πείρας ἐγνώρισαν. Περὶ δὲ τῶν δευτέρων εἶνε περιττὸν νὰ γείνῃ ἐνταῦθα εἰδικὸς λόγος, ἀφοῦ καθ' ἑκάστην καταγγέλλονται ὑπὸ τοῦ ἑλληνικοῦ τύπου εἰς τὴν ἑλληνι-

κὴν συνείδησιν. Εἶνε οἱ διὰ διαφόρους λόγους προσπαθοῦντες νὰ προσπορισθῶσι παντοῖα ὠφελήματα ἐκ τῆς δημιουργίας ψευδοεργατικοῦ ζητήματος, καταντῶντες δὲ καὶ μέχρις ἐξυμνήσεως τοῦ Ρωσικοῦ Μπολσεβισμοῦ.

Καὶ ὁ τῶν πρώτων ἐξ ἁγνῶν διαθέσεων καὶ ὁ τῶν δευτέρων δόλιος πιθηκισμὸς εἶνε λίαν ἐπικίνδυνος εἰς τὴν ὑγιᾶ ἰδιοτυπίαν τοῦ ἑλληνικοῦ κοινωνικοῦ ὀργανισμοῦ. Συναγωνισμὸς καὶ πάλη κοινωνικῶν τάξεων ἐν Ἑλλάδι δὲν ὑπάρχει, διότι, ἁπλούστατα, ἡ κοινωνία μας ἀγνοεῖ τὴν εἰς τάξεις διαίρεσιν. Ἐὰν ἐξαιρέσωμεν ὀλιγαρίθμους μόνον τινὰς κεφαλαιούχους, σχεδὸν ὅλος ὁ ἑλληνικὸς κόσμος ἀποτελεῖται ἐξ ἀστῶν, πλεῖστοι δὲ καὶ ἐκ τῶν ἐργατῶν ἔχουσι στέγην καὶ τεμάχιον γῆς. Πᾶς τυχὸν ἐρεθισμὸς τῶν ἐργατικῶν τάξεων κατὰ τῆς λεγομένης «ἀστικῆς» τάξεως εἶνε ὀφθαλμοφανῶς τεχνητός, διότι εἶνε ἐρεθισμὸς καὶ ἐξέγερσις καθ᾽ ἑαυτῶν, παράφρων ἀπόπειρα πρὸς κατασπάραξιν τοῦ ἰδίου σώματος, τῆς ἰδίας σαρκός. Ἡ σημερινὴ δὲ συσσωμάτωσις τῶν ἐργατικῶν τάξεων κατὰ τρόπον ἀπειλητικώτατον διὰ τὴν οἰκονομικὴν ὑπόστασιν οὐ μόνον τῆς λοιπῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν ἰδίων, συσσωμάτωσις, ἡ ὁποία, ἀντὶ νὰ πλήξῃ τοὺς κεφαλαιούχους καὶ τοὺς πλουσίους καθόλου, πλήττει καιριώτατα καὶ ζωτικώτατα τὸν μικρο—«ἀστικὸν» κόσμον, τὸν κόσμον τῶν γλισχρότατα ἀμειβομένων οἰκογενειαρχῶν, τῶν ἀποχειροβιώτων, τῶν διανοητικῶς ἐργαζομένων, τῶν ὑπαλλήλων, ἐν γένει τὸν κόσμον τῶν ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας δεινῶς ἐν ἀνεχείᾳ βιοπαλαιόντων,—συσσωμάτωσις λαβοῦσα ἤδη τὴν παθολογικὴν μορφὴν φοβερᾶς πληγῆς διὰ τὸ σύνολον τοῦ κοινωνικοῦ ἡμῶν ὀργανισμοῦ, θὰ ἔχῃ θᾶττον ἢ βράδιον ἐπικίνδυνα ἀποτελέσματα καὶ διὰ τὸ ὅλον καὶ διὰ τὰ μέρη.

Καὶ ταῦτα δὲν εἶνε λόγοι, ἀλλ᾽ ἡ φωνὴ αὐτῶν τῶν πραγμάτων· Ὁμιλεῖ αὐτὸ τὸ σοσιαλιστικὸν «πρόγραμμα» τῆς ἑλληνικῆς «ἐργατιᾶς», ἡ ὁποία ὑπὸ τῶν ἐπιτηδείων ἐβαπτίσθη εἰς ἑλληνικὸν «προλετάριον». Καὶ ἤκουσεν ἡ ἑλληνικὴ κοινωνία μετὰ φρίκης μεταξὺ τῶν ἄρθρων τοῦ προγράμματος τούτου καὶ τὰ ἑξῆς ἀληθῶς ἀνατριχιαστικά: «Κατάργησιν τῆς ἐπισήμου θρησκείας· ἡ θρησκεία ν᾽ ἀναγνωρισθῇ ὡς ἰδιωτικὴ ὑπόθεσις καὶ ἡ Ἐκκλησία ὡς ἰδιωτικὸν ἵδρυμα». «Καθιέρωσιν τοῦ πολιτικοῦ γάμου· κατάργησιν ὅλων τῶν νόμων ποῦ περιορίζουν τὰ δικαιώματα τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ νόθου παιδιοῦ» . . .

Καὶ διηρωτήθη κατάπληκτος ἡ ἑλληνικὴ κοινωνία: Ἕλληνες εἶνε αὐτοί, οἱ ὁποῖοι ἐκήρυξαν πόλεμον κατὰ παντὸς ὅ,τι ἀποτελεῖ τὴν ἑλληνικὴν οὐσίαν καὶ ὑπόστασιν, τὸ ἅγιον ἑλληνικὸν παρελθὸν καὶ παρὸν καὶ μέλλον, τὴν σωτηρίαν τοῦ Γένους, τὴν πνοήν του καὶ τὴν ζωήν του; Ἕλληνες εἶνε οἱ ποδοπατοῦντες τόσον ἀγρίως καὶ ἀνοσίως τὰ τιμιώτατα καὶ τιμαλφέστατα τῆς ἑλληνικῆς συνειδήσεως καὶ ψυχῆς, τὴν τιμὴν τὴν ἑλληνικήν, τὴν βάσιν καὶ τὸ θεμέλιον καὶ τὴν συνοχὴν καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ὑγιείαν τοῦ ἑλληνικοῦ κοινωνικοῦ ὀργανισμοῦ, τὰ ὁποῖα μᾶς ἐτήρησαν μέχρι σήμερον εἰς τὴν ζωὴν παρὰ τὴν μακραίωνα δουλείαν καὶ τοὺς κατατρεγμοὺς τῶν ἐχθρῶν μας, καὶ τὰ ὁποῖα ἐθαύμασαν καὶ οἱ ξένοι; Ἐὰν διὰ τοιούτων ἀνατρεπτικῶν κηρυγμάτων ἐπιδιώκεται ἡ βελτίωσις τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας, δὲν βλέπουσιν εἰς ποίαν κατάστασιν περιήγαγον τὴν Ρωσίαν οἱ ἐν τῇ πράξει ἐφαρμόζοντες τὸν ἄθλιον τοῦτον ριζοσπαστισμὸν Μπολσεβίκοι, καὶ δὲν τοὺς συγκινοῦν τοὐλάχιστον τὰ ζωντανὰ τεκμήρια τῆς ἰδεώδους Μπολσεβικῆς εὐδαιμονίας, τὰ ὁποῖα κατὰ δεκάδας χιλιάδων προσέφυγον καὶ προσφεύγουσιν ἐκ Ρωσίας εἰς τὸ ἁγνὸν καὶ τίμιον ἑλληνικὸν ἄσυλον;

Καὶ οἱ οὕτω πλανῶντες καὶ πλανώμενοι δὲν ἀποδεικνύουν μόνον ἀστοργίαν καὶ ἀναλγησίαν πρὸς τὴν ἑλληνικὴν κοινωνίαν, ἀλλὰ καὶ ἔλλειψιν ἐθνικῆς φιλοτιμίας διὰ τῆς ἐπεισαγωγῆς εἰς τὴν παρθένον ἑλληνικὴν πατρίδα καινῶν δαιμονίων, καταργούντων αὐτὴν τὴν ἔννοιαν καὶ σημασίαν καὶ οὐσίαν ὁλοκλήρου τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἱστορίας, αὐτὴν τὴν ἰδιοτυπίαν τοῦ ἑλληνικοῦ ἀτομισμοῦ. Ἐκ πνεύματος δῆθεν ἀλληλεγγύης πρὸς τοὺς Μπολσεβίκους, ἑώρτασαν δῆθεν καὶ ἐνταῦθα μίαν ξένην ἐργατικὴν ἑορτήν, τὴν τῆς «ἐργατικῆς πρωτομαγιᾶς», ἐξεδήλωσαν «συμπάθειαν» πρὸς τὰ δεινὰ τῆς διεθνοῦς ἐργατικῆς τάξεως, καθ' ἣν στιγμὴν οὐδεμία οὐδαμόθεν ἠκούσθη φωνὴ συμπαθείας τῆς «διεθνοῦς ἐργατιᾶς» πρὸς τὰς συμφορὰς καὶ τὰ δεινὰ τῶν ἰδικῶν μας ἀλυτρώτων, ὕψωσαν σημαίας μὲ εἰκόνας τοῦ νέου «Εὐαγγελιστοῦ» των Κὰρλ Μάρξ, καί, ἐν γένει, κατώρθωσαν ν' ἀποδείξουν, ὅτι τὸ φαινόμενον, τὸ ὁποῖον παρουσίασαν, ἐνεφανίσθη ὑπὸ μορφὴν κακοήθους ἀποστήματος ἐν τῷ ἑλληνικῷ ὀργανισμῷ.

Κατὰ τῶν δηλητηριωδῶν μικροβίων τοῦ ἀποστήματος τούτου ἀνάγκη ν' ἀντιδράσῃ τὸ ὅλον ὑγιὲς κοινωνικόν μας καὶ ἐκκλησιαστι-

κὸν σῶμα, ἵνα προληφθῇ ἡ γάγγραινα καὶ ἡ διάλυσις αὐτοῦ. Τὸ δὲ κύριον καὶ θεμελιῶδες μέτρον εἶνε ἡ ἄρσις τῶν ἀφορμῶν τῆς σοσιαλιστικῆς νόσου τῆς κακοήθους μορφῆς. Ἀφορμὴ τῆς γενέσεως τοῦ εἰδεχθοῦς σοσιαλισμοῦ εἶνε ἡ ἀπουσία ἀληθοῦς σοσιαλισμοῦ. Ὁ χριστιανικὸς σοσιαλισμὸς εἶνε ἀκριβῶς ὅ,τι λείπει ἀπὸ τὴν κοινωνικὴν σύστασιν. Λείπει ἡ εἰλικρινὴς διάθεσις πρὸς τὸ ἀγαθοποιεῖν καὶ ἀνακουφίζειν τὴν πάσχουσαν μερίδα τῆς κοινωνίας. Καὶ ἂν ὑπάρχῃ τοιαύτη διάθεσις, λείπει τὸ πνεῦμα τῆς πρωτοβουλίας, τὸ πνεῦμα τῆς ὀργανώσεως, τὰ ὄργανα καὶ τὰ μέσα τῆς ἐκτελέσεως. Δότε ἐπαρκὲς ἡμερομίσθιον εἰς τὸν ἐργάτην οἱ κεφαλαιοῦχοι· καταστήσατέ τον μέτοχον εἰς τὰ κέρδη τῆς ἐπιχειρήσεώς σας· δότε εἰς αὐτὸν καὶ τὴν οἰκογένειάν του τὴν ἄνεσιν· ἀπαλείψατε τὰς ἀφορμὰς τοῦ γογγυσμοῦ καὶ τῶν μεμψιμοιριῶν του· μεταχειρίζεσθέ τον ὡς ἄνθρωπον φιλαδέλφως καὶ προσηνῶς καὶ φιλίως· μεριμνήσατε νὰ ἀναπτυχθῇ αὐτὸς καὶ τὰ τέκνα του· μὴ εἶσθε ἐγωϊσταί, σκληροτράχηλοι, φιλάργυροι καὶ ἀπάνθρωποι.—Δότε ἐργασίαν ἀμέσως εἰς τὸν ἐκ τοῦ πολέμου ἐπιστρέψαντα ἀγωνιστήν· δείξατε πρὸς αὐτὸν στοργὴν ἄμεσον, ἐνδιαφέρον ἴσον πρὸς ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐδείχθη διὰ νὰ στρατολογηθῇ καὶ νὰ σταλῇ νὰ θυσιάσῃ τὴν ζωήν του ὑπὲρ τῆς πατρίδος του· δότε χεῖρα καὶ πόδα εἰς τὸν ἀνάπηρον τοῦ πολέμου καὶ ὑποχρεώσατε τοὺς ἐργοδότας νὰ τὸν προσλάβωσιν εἰς τὴν ἐργασίαν των ἀντὶ οἱουδήποτε ἄλλου· φροντίσατε νὰ περισυλλεγῶσι, νὰ τραφῶσι καὶ νὰ ἐκπαιδευθῶσιν οἱ τυφλοί, τῶν ὁποίων ἐξώρυξε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὁ πόλεμος, δῆλα δὴ ἡ πατρίς· ἀναγείρατε καὶ ὀργανώσατε ὀρφανοτροφεῖα διὰ νὰ περιθαλφθῶσι τὰ ὀρφανὰ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἐθυσίασαν τὴν ζωὴν καὶ τὴν οἰκογένειάν των ὑπὲρ τῶν ζώντων καὶ εὐτυχούντων καὶ συντηρήσατε τὴν χήραν του κατὰ τρόπον ὥστε νὰ μὴ φανῇ εἰς αὐτὴν αἰσθητὴ ἡ στέρησις τοῦ συζύγου της. Μεριμνήσατε ὑπὲρ τῶν φυματιώντων καὶ τῶν λοιπῶν ἀσθενῶν τοῦ πολέμου, διπλοῦν ἐπιτελοῦντες καθῆκον: ἀνακουφίσεως τῶν πασχόντων καὶ προστασίας τοῦ ἄλλου ὑγιοῦς ὀργανισμοῦ. Πατάξατε τὴν εἰς βάρος τῶν ἀπόρων καὶ μόλις ἐπαρκούντων εἰς τὰς ἀνάγκας ἀσκουμένην ὑπὸ τῶν ἀσυνειδήτων αἰσχροκέρδειαν καὶ φορολογήσατε ἐν πνεύματι δικαιοσύνης τοὺς πλουσίους καὶ οἰκονομικῶς εὐρώστους. Δότε γῆν εἰς τοὺς ἀκτήμονας καὶ ἀποκαταστήσατε τὴν ἐργασίαν τῶν διὰ τοὺς πολυετεῖς πολέμους καταστραφέντων. Ἀσκήσατε καὶ ἐφαρμόσατε τὸν χριστιανικὸν τοῦτον

σοσιαλισμόν,—καὶ τότε αὐτομάτως καὶ οἱ ἐκμεταλλευταὶ θὰ αἰσθανθῶσιν ὑπὸ τοὺς πόδας των διαφεῦγον τὸ ἔδαφος τῆς ἰδιοτελοῦς πονηρίας των, καὶ ἡ παμμερὴς δυστυχία δὲν θὰ παραπλανᾶται εἰς ἐπικινδύνους πιθηκισμούς, κατάντημα τῶν ὁποίων εἶνε ἡ υἱοθεσία τῶν ἀπαισίων ἐκείνων ἀντιθρησκευτικῶν καὶ ἀντικοινωνικῶν κηρυγμάτων, τὰ ὁποῖα μετὰ φρίκης ἠκούσθησαν κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας.

Γ. Π.

ΟΜΙΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΟΥ ΤΥΦΛΟΥ

Προκειμένου νὰ δώσῃ ὁ Ἰησοῦς ὀφθαλμοὺς καὶ φῶς εἰς τὸν ἐκ γενετῆς τυφλόν, εἶπεν ὅτι διὰ τοῦ θαύματος τούτου θὰ ἐφανερώνοντο τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὅμως εἶχε κάμῃ ἤδη τόσα ἄλλα θαύματα: θεραπείας λεπρῶν, παραλυτικῶν, δαιμονιζομένων, χωλῶν, κωφῶν, ἀλλὰ καὶ τυφλῶν. Εἶχε μάλιστα ἀναστήσῃ καὶ τὸν υἱὸν τῆς χήρας τῆς Ναῒν καὶ τὸ μονογενὲς θυγάτριον τοῦ Ἰαείρου. Πῶς λοιπὸν περιέβαλε μὲ σπουδαιότητα τόσον ἐξαιρετικὴν τὸ νέον τοῦτο θαῦμα, ὥστε νὰ εἴπῃ δι' αὐτὸ ὅ,τι δὲν εἶπε εἰς τὰ ἄλλα; Καὶ κατὰ τί ἡ θεραπεία αὕτη θὰ ἐμαρτύρει καὶ θὰ ἐφανέρωνεν ἰδιαζόντως τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ; Μήπως καὶ τὰ θαύματα ἐκεῖνα δὲν ἐξήγγελλον κατὰ τὸν πανηγυρικώτερον τρόπον τὴν θείαν ἀγαθότητα, ἀλλὰ καὶ τὴν θείαν δύναμιν καὶ ἐξουσίαν; Δὲν θὰ ἦτο μάλιστα διόλου παράδοξον ἐὰν ἤθελεν εἴπῃ τις, ὅτι ἡ ἀνάβλεψις ἑνὸς τυφλοῦ ὠχριᾷ ἀναμφισβητήτως ἐμπρὸς εἰς τὴν ἀνάστασιν ἑνὸς νεκροῦ.

Ἡ ἀνάβλεψις μόνη, βεβαίως· ἀλλ' ἐδῶ δὲν ἐπρόκειτο ἁπλῶς περὶ ἀναβλέψεως διὰ θεραπείας πάσχοντος ὀφθαλμοῦ ἢ διὰ ἀναζωογονήσεως ὀφθαλμοῦ νεκροῦ. Ἐπρόκειτο συγχρόνως καὶ περὶ *δημιουργίας* ὀφθαλμῶν, τῶν ὁποίων ἐστερεῖτο καθ' ὁλοκληρίαν ὁ ἐκ γενετῆς τυφλός. Καὶ ἰδοὺ ποῦ κεῖται ἡ ἐξαιρετικότης καὶ ἡ μοναδικότης τοῦ θαύματος.

Ἔκφρασιν ὡσαύτως ἰσχυρὰν μετεχειρίσθη ἀργότερον ὁ Ἰησοῦς καὶ διὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Λαζάρου. Δι' αὐτῆς, εἶπε, θὰ διαλαληθῇ

ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸ θαῦμα τοῦτο πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἀνώτερον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον διεδραματίσθη περὶ τὸν ἐκ γενετῆς τυφλόν.

Διὰ νὰ πεισθῶμεν, ἀρκεῖ νὰ λάβωμεν ὑπ᾽ ὄψιν μας μόνον τὸ ἑξῆς: Ἀναστάσεις νεκρῶν—διὰ τῆς θείας βεβαίως δυνάμεως—εὑρίσκομεν ὅτι ἔγειναν καὶ μὲ τὴν μεσολάβησιν ἁγίων ἀνδρῶν. Τοιουτοτρόπως ὁ Πέτρος ἀνέστησεν εἰς τὴν Ἰόππην τὴν Ταβιθά, ὁ δὲ Παῦλος εἰς τὴν Τρῳάδα τὸν Εὔτυχον. Καὶ πρὸς τί νὰ προστρέχωμεν εἰς τὴν Νέαν Διαθήκην, ἀφοῦ καὶ ἡ Παλαιὰ μᾶς πληροφορεῖ, ὅτι ὁ προφήτης Ἠλίας ἀνέστησεν εἰς Σαρεπτὰ τὸν υἱὸν τῆς τόσον εὐσεβοῦς καὶ φιλανθρώπου χήρας, ὁ δὲ Ἐλισσαῖος ἐπανέφερεν ὡσαύτως τὴν ζωὴν εἰς τὸ νεκρὸν σῶμα τοῦ υἱοῦ τῆς Σουναμίτιδος; Δημιουργικὰ ὅμως κατορθώματα εἰς κανένα ποτὲ δὲν ἐχάρισεν ὁ Θεός. Ταῦτα ἐπεφύλαξε μόνον εἰς τὸν ἑαυτόν του Αὐτὸς ὁ Δημιουργὸς πάσης τῆς κτίσεως ὁρατῆς καὶ ἀοράτου, ἀψύχου καὶ ἐμψύχου. Εἰς δὲ τὴν προκειμένην περίπτωσιν, ὁ Ἰησοῦς, πλάσας ὀφθαλμοὺς διὰ τὸν ἐκ γενετῆς τυφλὸν ἀπὸ πηλὸν χώματος, τὸν ὁποῖον ἐνωργάνωσε καὶ ἐζωογόνησεν, ἐπετέλεσε θαῦμα θαυμάτων, τοῦ ὁποίου ἐργάτης κανεὶς ἄλλος δὲν ἠδύνατο νὰ γείνῃ παρὰ αὐτὸς ὁ Θεός. Καὶ ἡ δημιουργία αὕτη μόνη ἀρκεῖ νὰ ἀποδείξῃ πόσον δίκαιον εἶχεν ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, ὅταν ἀνεκήρυττε θεοπνεύστως ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦτο ὁ Λόγος, ὁ γενόμενος ἄνθρωπος, ὅτι ὁ Λόγος οὗτος ἦτο Θεός, καὶ ὅτι «*πάντα δι᾽ αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὃ γέγονε*».

Τοιουτοτρόπως τὸ θαῦμα τοῦ κατὰ τοιοῦτον τρόπον ἀναβλέψαντος τυφλοῦ ἀποδεικνύει πόσον εἶνε τυφλοὶ ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι, ἐνῷ μελετοῦν τὸν βίον καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ Ἰησοῦ, ἰσχυρίζονται ὅτι δὲν βλέπουν εἰς αὐτὸν παρὰ μόνον ἕνα ἐξαιρετικὸν ἄνθρωπον. Δὲν βλέπουν; Καὶ ὅμως ὁ ἀναβλέψας εἶπε πρὸς τοὺς φαρισαίους· «*ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσθη ὅτι ἠνέῳξέ τις ὀφθαλμοὺς τυφλοῦ γεγεννημένου*». Καὶ πράγματι, δὲν ἠκούσθη οὐδὲ θ᾽ ἀκουσθῇ ποτε. Διατί; Διότι ἓν τοιοῦτο ἔργον προϋποθέτει δημιουργικὴν δύναμιν καὶ ἱκανότητα, τοιαύτη δὲ δύναμις καὶ ἱκανότης εἶνε ἀπολύτως ξένη καὶ ἀποκλεισμένη ἀπὸ οἱονδήποτε ἄνθρωπον καὶ ὑπάρχει ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον εἰς αὐτὸν τοῦτον τὸν Θεόν.

Ἂς ἐρωτηθῇ περὶ τούτου καὶ ἡ σημερινὴ ἐπιστήμη, τὴν ὁποίαν ἐξυμνοῦν τόσον διὰ τὰς προόδους καὶ τὰ κατορθώματά της. Θὰ ἠδύνατο αὐτὴ ὄχι εἰς μίαν στιγμήν, ὄχι εἰς ἓν ἔτος, οὔτε εἰς ἔτη, ἀλλ' εἰς ὁλοκλήρους αἰῶνας νὰ πλάσῃ ἕνα ὀφθαλμόν; Ἀλλ' αὐτὴ δὲν δύναται νὰ πλάσῃ οὔτε ἓν μικρόβιον, οὐδὲ ἓν νεῦρον, οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἀπολύτως ζωϊκὴν σύνθεσιν. Ἰδοὺ ὁ περίφημος χημικὸς Μπερτελό. Ἦτο μεταξὺ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἠθέλησαν νὰ στήσουν τὴν λατρείαν τῆς ἐπιστήμης καὶ νὰ ἰσχυρισθοῦν περὶ αὐτῆς ὅτι θὰ διεφώτιζεν ὅλα τὰ μυστήρια εἰς τὴν ἀνθρωπίνην διάνοιαν καὶ θὰ ἔλυεν ὅλα τὰ προβλήματα τῆς ἀνοργάνου καὶ τῆς ὀργανικῆς φύσεως καὶ θὰ παρῆγε τὴν ζωὴν ἐκ τῆς νεκρᾶς ὕλης διὰ τοῦ χημικοῦ ἐργαστηρίου. Ἀλλ' ὅταν ὑπεχρεώθη νὰ ὁμολογήσῃ τί συνέβαινεν εἰς τὴν πραγματικότητα, γνωρίζετε τί ἔγραψε; Ἀκούσατέ το. *«Οὐδέποτε ὁ χημικὸς θὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι ἐσχημάτισεν ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ του ἓν νεῦρον, ἓν ζωικὸν ὄργανον».* ***Οὐδέποτε ὁ χημικός, οὐδέποτε ἡ ἐπιστήμη.*** Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς; Μόνος αὐτός, χωρὶς χημικὰ ἐργαστήρια, χωρὶς ἐπιστημονικὰς προσπαθείας, χωρὶς καμμίαν δυσκολίαν, εὐκόλως, κυριαρχικῶς, ὡς νὰ ἐπρόκειτο περὶ τοῦ ἁπλουστέρου πράγματος, οἱονεὶ παίζων, λαμβάνει ὀλίγον πηλὸν καὶ ἐξ αὐτοῦ πλάττει καὶ δημιουργεῖ δύο πραγματικούς, ζῶντας, βλέποντας ὀφθαλμούς. Πρὸ αὐτοῦ δὲ κανείς, οὔτε ἐπ' αὐτοῦ, οὔτε μετ' αὐτόν.

Ὥστε ἱκανότης τοιαύτη δημιουργικὴ δὲν δύναται νὰ ὑπάρχῃ εἰς ἡμᾶς, ἀλλ' οὔτε νὰ μᾶς μεταδοθῇ διὰ χαρίσματος τοῦ ἁγίου Πνεύματος, διότι τὸ δημιουργεῖν καθόλου, ὡς καὶ τὸ δημιουργεῖν εἰδικῶς ζωικὰ ὄργανα ἀνήκει ἀπ' εὐθείας μόνον εἰς τὴν θείαν δύναμιν καὶ σοφίαν. Δυνάμεθα ὅμως νὰ μιμηθῶμεν τὸν Ἰησοῦν εἰς τὴν ἀκούραστον φιλανθρωπίαν του. Δὲν εἶπεν ἐκεῖνος περὶ τοῦ ἑαυτοῦ του: «ἐμὲ δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με ἕως ἡμέρα ἐστί;» Ποῖα εἶνε τὰ ἔργα ταῦτα; Ἡ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους εὐποιΐα. Ὄχι μόνον ἡ εὐποιΐα τοῦ σώματος διὰ τῆς μεταδόσεως ὑλικῶν ἀγαθῶν, ἀλλὰ καὶ ἡ πρὸς τὴν ψυχὴν εὐεργεσία διὰ τοῦ φωτισμοῦ αὐτῆς καὶ τῆς χειραγωγίας πρὸς τὴν ὁδὸν τοῦ φωτός, τῆς ἀληθείας καὶ τῆς αἰωνίου σωτηρίας. Εἰς τοῦτο ὄχι μόνον δὲν ἀποκλειόμεθα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ καλούμεθα καὶ παρακινούμεθα· οὐδὲ δυ-

νάμεθα νὰ εἴμεθα χριστιανοί, ἐὰν ἠθέλομεν ἀμελεῖ καὶ ἀθετεῖ τὴν κλῆσιν ἡμῶν ταύτην.

Ἠκούσατε δέ; «ἐμὲ δεῖ **ἐργάζεσθαι**». Τί θέλει νὰ δείξῃ τὸ **«ἐργάζεσθαι»** τοῦτο; ὅτι δὲν ἀρκεῖ τὸ νὰ ἐκάμαμεν ἄλλοτε ὀλίγα καλά, οὐδὲ νὰ κάμνωμεν ἐνίοτε κἄποιαν φιλανθρωπίαν, ἀλλ᾽ ἡ μέριμνα αὕτη καὶ ἡ ἐργασία μας πρέπει νὰ εἶνε καθημερινή, ὡς καθημερινῶς ἐργαζόμεθα τὰ ἐπαγγελματικά μας ἔργα, καὶ νὰ ἐξασκῆται ὑφ᾽ ἡμῶν μὲ ὅλον τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν δραστηριότητα, τὴν ὁποίαν καταβάλλομεν εἰς τὰς ἰδιαιτέρας ἀσχολίας μας.

Τὸ κάμνομεν; ἢ μήπως ἀναβάλλομεν; Πόσοι δυστυχῶς ἀναβάλλουν ἀείποτε καὶ καθυστεροῦν διηνεκῶς εἰς τὴν πρὸς τὸν πλησίον εὐεργεσίαν, ἀπορροφημένοι ἀείποτε μόνον ἀπὸ τὰ ἰδικά των συμφέροντα, τὰς ἰδίας των τέρψεις, καὶ συχνά, φεῦ! ἀπὸ τὰς καθημερινάς των ἁμαρτίας! Καὶ πότε λοιπὸν θὰ ἐργασθῶσι καὶ πρὸς εὐεργεσίαν τοῦ πλησίον των; Ὅταν εὕρουν καιρόν; Ἀλλὰ πᾶσα ἡμέρα εἶνε καιρὸς διὰ τὰ τοιαῦτα ἔργα, καὶ ὁ Θεός, ὅστις εἶνε ὁ Κύριος, ὁ μέλλων νὰ ἀμείψῃ τὴν ἐργασίαν μας, θὰ τὴν εὕρῃ ἄκαρπον, καὶ ὄχι μόνον ἀναξίαν μισθαποδοσίας, ἀλλὰ καὶ ἀξίαν τιμωρίας, ὅταν εὑρεθῇ αὕτη ὅτι δὲν συμπεριέλαβεν, ἀλλ᾽ ἀπέκλεισε τὴν ἔμπρακτον ἀγάπην πρὸς τοὺς ἀδελφούς μας.

Ἢ μήπως περιμένομεν τὸν θάνατον, διὰ νὰ κάμωμεν τότε τὴν ἐργασίαν ταύτην; Ἀλλ᾽ ἂς ἀκούσωμεν τὸν Χριστόν, ὅστις μᾶς λέγει ὅτι ἡ εὐεργεσία πρὸς τὸν πλησίον γίνεται «*ἕως ἡμέρα ἐστὶ*» καὶ ὅτι «*ἔρχεται νύξ, ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι*». Ποία εἶνε ἡ ἡμέρα ἐδῶ; Ἡ ἐπὶ γῆς ζωή μας. Ποία εἶνε ἡ νύξ; Ἡ μετὰ θάνατον ὕπαρξίς μας. Καὶ ὅμως ὁ ἀπόστολος ὀνομάζει ἀλλαχοῦ τὴν παροῦσαν ζωὴν σκοτίαν, τὴν δὲ μέλλουσαν ἡμέραν. Σκοτίαν, διότι ἐδῶ κάτω εἶνε ἀτελεῖς αἱ γνώσεις μας, πολλὰ τὰ προσκόμματα καὶ πολλαὶ αἱ σκιαὶ καὶ αἱ θλίψεις μας· καὶ ἡμέραν τὸν μέλλοντα βίον μας, διότι ἐκεῖ θὰ μᾶς καταυγάσῃ πλήρης ἡ γνῶσις καὶ μαζῇ μὲ τὸν ἥλιον τῆς ἀληθείας θὰ μᾶς φωτίζῃ καὶ ὁ ἥλιος τῆς πλήρους καὶ ἀμιγοῦς ἀγαλλιάσεως καὶ χαρᾶς.

Ἀλλ᾽ ἡ παροῦσα ζωὴ λέγεται ἡμέρα ἀπὸ τὸν Κύριον ἡμῶν ἐκ τῆς ἀπόψεώς του ὅτι κατὰ ταύτην μᾶς ἐπιβάλλεται κόπος καὶ μόχθος, διὰ νὰ ὑπάρχῃ μόνον ἡ ἀνάπαυσις καὶ ἡ ἀπολαυή.

Ἡ ἀνάπαυσις ὅμως δὲν θὰ δοθῇ φυσικὰ εἰς ὅλους. Ἀπ' αὐτὴν θ' ἀποκλεισθοῦν ὅσοι δὲν εἰργάσθησαν τὸ ἀγαθὸν ὑπὲρ τοῦ πλησίον των, ἢ ὅσοι, ἀπ' ἐναντίας, ἐδείχθησαν καὶ ἐργάται πονηροὶ καὶ κακοποιοί. Ποῖοι δὲ μόνον θὰ λάβωσι τὴν πλουσίαν ἀνταμοιβὴν καὶ θ' ἀκούσωσι τὸ «εὖγε» καὶ θὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου;

Ἡ ἀπάντησις εἶνε πρόδηλος. Τὴν μακαρίαν ταύτην τύχην θὰ λάβωσι μόνον ὅσοι ἐχρησιμοποίησαν τὸ τάλαντον, τὸ ὁποῖον τοῖς ἐνεπιστεύθη ὁ Κύριος, ὅπως, διαρκούσης τῆς ἐπὶ γῆς ζωῆς των, ἀνεδείχθησαν ἐργάται τοῦ ἀγαθοῦ ἐπιμελεῖς, φιλόπονοι, πιστοί.

Θὰ εἴμεθα μεταξὺ τῶν ἐργατῶν τούτων; Ὁ Θεὸς τὸ εὔχεται καὶ τὸ θέλει. Μακάριοι ἡμεῖς ἂν ἐπωφεληθῶμεν ἀπὸ τὴν πατρικὴν ταύτην διάθεσιν τοῦ Θεοῦ μιμούμενοι τὴν προθυμίαν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν εἰς τὰ ἔργα τῆς ἀγάπης καὶ τῆς φιλανθρωπίας καὶ ἐξασφαλίζοντες τοιουτοτρόπως τὴν δόξαν ὅτι ὑπήρξαμεν μιμηταί του, διὰ νὰ ὑπάρξωμεν εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ συγκληρονόμοι τῆς βασιλείας Του.

ΟΜΙΛΙΑ ΣΥΝΤΟΜΟΣ
ΕΙΣ ΤΟΝ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΗΣ ΣΑΜΑΡΕΙΤΙΔΟΣ

Βλέπετε ἀγάπην ζωντανήν, πραγματικὴν καὶ γνησίαν; βλέπετε ἀδελφικὴν καὶ ἀληθῶς χριστιανικὴν πρόνοιαν; Προφήτης, ὁ Ἄγαβος, προλέγει εἰς τοὺς χριστιανοὺς τῆς Ἀντιοχείας ὅτι μέλλει νὰ συμβῇ στέρησις τροφίμων, ἰδίᾳ ἄρτου, ἡ ὁποία θὰ τυραννήσῃ χώρας πολλάς. Ἐκεῖνοι δὲ τί κάμνουν; Λαμβάνουν ἴσως τὰ μέτρα των πρὸς ἰδικήν των προφύλαξιν καὶ ἔγκαιρον ἐφοδιασμόν των, ὥστε, ὅταν τὸ κακὸν ἐπέλθῃ, νὰ μὴ στενοχωρηθοῦν αὐτοὶ διόλου ἢ νὰ ὑποφέρουν ὅσον τὸ δυνατὸν ὀλιγώτερον; Ὄχι. Ἐὰν ἀνησυχοῦν καὶ σκέπτωνται καὶ προνοοῦν, τοῦτο κάμνουν μόνον ἐκ φιλαδελφίας, χάριν τῶν ἐν Ἰουδαίᾳ χριστιανῶν, οἱ ὁποῖοι καὶ ἀπορώτεροι ἦσαν καὶ τρομερὰ εἶχον δοκιμασθῆ ἐκ τοῦ ἐναντίον των διωγμοῦ μετὰ τὸν φόνον τοῦ

πρωτομάρτυρος Στεφάνου. Καὶ δὲν προεσκέφθησαν ἁπλῶς, οὐδὲ περιωρίσθησαν εἰς τὸ ν' ἀποφασίσουν συνδρομήν, ὅταν ἤθελεν ἐπέλθῃ τὸ δεινόν. Ἀλλὰ τί ἔκαμαν; Ὁ καθείς των συνεισέφερε «καθὼς ηὐπορεῖτο» κατὰ τὴν ἔκφρασιν τῶν Πράξεων, καὶ τὸ ποσόν, τὸ ὁποῖον ἐσύναξαν, τὸ ἀπέστειλαν πρὸς τὸ ἐν Ἰουδαίᾳ πρεσβυτέριον τῆς ἐκεῖ Ἐκκλησίας μέσῳ τοῦ Βαρνάβα καὶ τοῦ Παύλου.

Θέλετε νὰ διατυπώσωμεν μερικὰ διδάγματα ἐκ τῆς διηγήσεως ταύτης;

Πρῶτον, ὀφείλομεν νὰ μὴ μένωμεν ἀδιάφοροι πρὸς τὰς στερήσεις τῶν ἄλλων, καὶ καθῆκόν μας εἶνε νὰ συντρέχωμεν καὶ βοηθῶμεν ὄχι μόνον τοὺς οἰκείους μας, ἢ τοὺς γνωστούς μας, ἢ τοὺς συμπολίτας μας, ἀλλὰ καὶ ὅλους τοὺς πάσχοντας, ὁπουδήποτε καὶ ἂν εὑρίσκωνται οὗτοι. Μήπως ἡ οἰκογένεια σβύνει ἀπὸ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν πρόνοιάν της ὅσα ἐκ τῶν μελῶν της ἤθελον ἀπέλθῃ μακράν; Γονεῖς καὶ ἀδελφοὶ στέλλουν χρήματα ἢ ἐνδύματα ἢ ἄλλα εἴδη πρὸς τοὺς ξενιτευμένους ἰδικούς των. Διότι ἡ ἀπόστασις τοῦ τόπου δὲν ἀλλοιώνει τὰ αἰσθήματα, οὐδὲ μεταβάλλει τὰ καθήκοντά των. Ἀλλὰ δὲν εἴμεθα οἱ ἄνθρωποι διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀδελφοὶ ἀναμεταξύ μας; Τί λοιπὸν ἂν κατοικοῦμεν εἰς τὴν αὐτὴν πόλιν, ἢ ἂν χωριζώμεθα ἀπὸ πεδιάδας, ἀπὸ θαλάσσας, ἀπὸ ὄρη; Ἔχουν ἀνάγκην οἱ ὁπουδήποτε εὑρισκόμενοι ἀδελφοὶ ἡμῶν καὶ γνωρίζωμεν ἡμεῖς τὴν στενοχωρίαν των; Τὸ καθῆκόν μας τότε εἶνε ἐνδεδειγμένον· ὀφείλομεν νὰ τοὺς βοηθήσωμεν.

Δεύτερον δίδαγμα εἶνε τὸ ὅτι ἡ συνδρομὴ καὶ ἡ βοήθειά μας πρὸς τοὺς πάσχοντας πρέπει νὰ προσφέρεται ἐγκαίρως, εἰ δυνατόν, πρὶν ἐνσκήψῃ ἡ στέρησις μὲ ὅλην της τὴν σκληρότητα· ἢ ἐφ' ὅσον τοῦτο δὲν εἶνε δυνατόν, νὰ σπεύδωμεν πρὸς παροχὴν τῆς συνδρομῆς μας εὐθὺς ὡς πληροφορηθῶμεν ὅτι πάσχει ἤδη ὁ Α ἢ ὁ Β ἀδελφός μας. Ποία ποτὲ μήτηρ, ὅταν μάθῃ ὅτι διατελεῖ ἀσθενὴς ἡ κόρη της, ἢ ὅτι πεινᾷ, ἢ ὅτι γυμνητεύει, δύναται νὰ ἀναβάλῃ καὶ νὰ ἀρκεσθῇ λέγουσα: Θὰ φροντίσω τὸν ἄλλον μῆνα ἢ τὴν ἐρχομένην ἑβδομάδα; Δὲν συγκινεῖται παρευθύς, δὲν ἀνυπομονεῖ, δὲν σπεύδει, μὲ τὴν ἀντίληψιν καὶ τὴν συναίσθησιν ὅτι ὀφείλει νὰ προφθάσῃ τὸ ταχύτερον, ἐντὸς τῆς σήμερον, ταύτην τὴν ὥραν, αὐτὴν ἀμέσως τὴν στιγμήν;

Ἀλλ᾽ ἐνεργεῖ τοιουτοτρόπως μόνη ἡ μήτηρ; Ὄχι. Μὲ παρόμοιον ἐνδιαφέρον θὰ ἐνεργήσῃ καὶ ἡ καλὴ ἀδελφὴ καὶ ὁ καλὸς ἀδελφός. Ἢ δὲν ἀκούομεν οἱ χριστιανοὶ κατὰ Κυριακὴν ὅτι ὁ ἀπόστολος μᾶς προσονομάζει «ἀδελφούς», διὰ νὰ μᾶς ὑπενθυμίζῃ τὸν ἀδελφικὸν σύνδεσμον καὶ τὰ ἀδελφικά μας καθήκοντα; Στερεῖται λοιπὸν ὁ ἐδῶ ἢ ὁ ἐκεῖ ἢ ὁ ἀλλοῦ ἀδελφός μας; Ἂς τὸν συντρέχωμεν τὸ ταχύτερον, λαμβάνοντες ὑπ᾽ ὄψιν μας ὅτι τοῦτο ἐπιβάλλει ἡ ἀδελφικὴ στοργή, ἀλλὰ καὶ ὅτι ἡ δυστυχία, μένουσα ἀβοήθητος καὶ ἀπαραμύθητος, συσφίγγεται καθ᾽ ἡμέραν, διὰ νὰ τυραννῇ σκληρότερον, καὶ ὅτι, ἀναβάλλοντες, ἐνδεχόμενον νὰ κινηθῶμεν, ὅταν πλέον θὰ εἶνε πλήρης ἡ καταστροφή.

Ἂς ἀκούσωμεν καὶ τὸ τρίτον δίδαγμα. Ἀπὸ ποῦ θὰ τὸ ἀρυσθῶμεν; Ἀφ᾽ ὅπου αἱ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων μᾶς πληροφοροῦν ὅτι οἱ ἐν Ἀντιοχείᾳ Χριστιανοὶ συνεισέφερον «*καθὼς ηὐπορεῖτό τις*». Τί σημαίνει τὸ «καθὼς ηὐπορεῖτό τις»; Ὅτι ὁ καθεὶς ἔδωκε τὴν συνδρομήν του ὅπως ἔπρεπε νὰ τὴν δώσῃ, ἀνάλογον μὲ τὴν οἰκονομικήν του δύναμιν καὶ κατάστασιν. Κανεὶς δὲν ἔδωκεν ἁπλῶς κάτι τι, μόνον διὰ νὰ φανῇ ὅτι συνεισέφερε καὶ αὐτός, καὶ διὰ νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὴν ἐνόχλησιν. Ὅλοι ἔδωκαν μὲ προθυμίαν, καὶ ὁ καθείς των κατὰ τὸ ἀνώτερον ὅριον, τὸ ὁποῖον τοῦ ἐπέτρεπε, ἡ οἰκονομική του θέσις, μὲ τὴν ἀντίληψιν ὅτι ὀφείλει τις χάριν τῶν πασχόντων νὰ προσφέρῃ περισσότερα, κάμνει τὴν οἰκονομίαν ὄχι εἰς βάρος ἐκείνων, ἀλλ᾽ εἰς βάρος τῆς ἰδικῆς του ἀνέσεως καὶ καλοζωΐας. Θέλομεν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς νὰ εἴμεθα μιμηταὶ τοῦ καλοῦ τούτου παραδείγματος καὶ εἰς τὸ σημεῖον αὐτό; Ἂς μεταδίδωμεν πρὸς τοὺς στερουμένους σύμφωνα μὲ τὴν δύναμίν μας. Δύναμίς μας δὲ εἰς τὰ τοιαῦτα δὲν εἶνε μόνον τὸ πολύ, τὸ ὁποῖον διαθέτομεν, ἀλλὰ καὶ τὸ ὀλίγον, καὶ αὐτὸ τὸ ἐλάχιστον. Ἂς τὸ κάμνομεν μάλιστα καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ ὑστερήματός μας, περικόπτοντες αὐστηρότερον ἀπὸ ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν δαπάνην μας· πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον εἶνε δυνατὸν σχεδὸν εἰς ὅλους μας, διότι ὅλοι, ἀκόμη καὶ οἱ πτωχότεροι, ἔχομεν, ἔν τινι μέτρῳ, τὰ περιττά μας ἔξοδα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἠμποροῦμεν, μὲ περισσότερον λελογισμένην καὶ σκόπιμον χρῆσίν των, νὰ ἐξοικονομῶμεν διὰ τὰς ἐλεημοσύνας μας καὶ τὰ πρὸς τοὺς στερουμένους βοηθήματά μας.

Μὲ ποίους δὲ ἔστειλαν οἱ ἐν Ἀντιοχείᾳ Χριστιανοὶ τὰς συνεισφοράς των πρὸς τοὺς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἀδελφούς; Μὲ τὸν Βαρνάβαν καὶ μὲ τὸν Παῦλον, μὲ ἄνδρας δηλαδὴ τελείως ἐμπίστους, εἰς χεῖρας τῶν ὁποίων τὰ ἀποστελλόμενα ἦσαν τελείως ἠσφαλισμένα. Καὶ ἡ ἀσφάλεια ἦτο διπλῆ· διότι ἐν τούτῳ οἱ ἀντιπρόσωποί των οὗτοι θὰ συνέπραττον εἰς τὸ πῶς νὰ διατεθῇ τὸ βοήθημα μὲ ὅλην τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν σκοπιμότητα. Ποῖον δίδαγμα δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν καὶ ἐκ τούτου; Ὅτι εἰς περιστάσεις δυστυχιῶν καὶ συνεισφορῶν χάριν τῶν στερουμένων καὶ πασχόντων, αἱ ἐπιτροπαὶ διὰ τὴν εἴσπραξιν καὶ τὴν διανομὴν καὶ διάθεσιν τῶν εἰσπραχθέντων πρέπει νὰ συγκροτῶνται ἀπὸ πρόσωπα χρηστότατα καὶ τελείας ἐμπιστοσύνης. Διότι εἶνε τρομερὸν νὰ διαπράττωνται καταχρήσεις ἐν ὀνόματι τῆς φιλανθρωπίας, ὅπως, δυστυχῶς, συμβαίνει, ὅταν οἱ διαχειριζόμενοι εἶνε πρόσωπα, τὰ ὁποῖα συνάγουν τὰς συνεισφορὰς δῆθεν διὰ τοὺς πάσχοντας, πράγματι δὲ διὰ νὰ τὰς διοχετεύσουν πρὸ πάντων εἰς ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους.

Θὰ ἐπαινέσωμεν τοὺς γνησίους καὶ πιστοὺς ἐκείνους Χριστιανοὺς τῆς Ἀντιοχείας; Εὐτυχῶς δὲν ἦσαν οἱ μόνοι τότε, ἀλλ᾿ οὐδὲ ἡ φιλάδελφος φιλανθρωπία ἐσταμάτησεν εἰς τοὺς πρώτους αἰῶνας τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἡ θεία χάρις συνέδεσε τὰ ἔργα τῆς ἀγάπης μὲ τὴν ἀποδοχὴν τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως, καὶ σήμερον τόσα ἔργα κοινωνικῆς προνοίας ὑπὲρ τῶν πτωχῶν, τῶν ὀρφανῶν, τῶν βρεφῶν, τῶν γερόντων καὶ τῶν παντὸς εἴδους ἀτυχῶν εἶνε καρποὶ τῆς ἁγίας ἡμῶν θρησκείας. Καὶ τότε μόνον καὶ ἡμεῖς θὰ εἴμεθα πράγματι Χριστιανοί, ὅταν δεικνύωμεν τὴν πίστιν μας μὲ τοιαῦτα ἔργα, τὰ ὁποῖα παρέχουν τὴν αὐθεντικὴν μαρτυρίαν ὅτι εἶνε ἐν ἡμῖν ζῶσαι ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον.

Ο ΙΕΡΕΥΣ ΩΣ ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

Ὁ Ἱερεὺς ὡς Ἐφημέριος εἶναι ἀκριβῶς ὁ ἥλιος τῆς ὑψηλῆς χάριτος τῆς Ἱερωσύνης εἰς τὸ μεσουράνημά του, εἰς τὴν καταυγάζουσαν λάμψιν του, εἰς τὴν ἐνσπείρουσαν καὶ θάλπουσαν καὶ γονιμο-

ποιοῦσαν πάντα τὰ οὐράνια σπέρματα τῆς θείας χάριτος μυστηριακὴν δύναμίν του μέσα εἰς τὰ βάθη τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν καὶ τὰ μᾶλλον ἐνδότερα ἄσυλα τῶν οἴκων. Καὶ πῶς λοιπὸν μὲ ὀλίγα καὶ ἁπλᾶ λόγια νὰ κατορθώσωμεν νὰ ὑψωθῶμεν μέχρι τοῦ ὕψους αὐτοῦ, τοῦ κατακορύφου τῆς ἱερατικῆς δράσεως, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται *ἐφημεριακὴ δρᾶσις τοῦ Ἱερέως;*

Θὰ δοκιμάσωμεν ἐν τούτοις μὲ τὰς ἀσθενεῖς ἡμῶν δυνάμεις, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ἐπιβοηθοῦσαν χάριν τοῦ Θεοῦ, νὰ ἀνέλθωμεν ὀλίγον εἰς τὸν ἀνήφορον αὐτὸν τοῦ ὑψηλοῦ τούτου ἰδεώδους, ὅπερ καλεῖται «Ἱερεὺς Ἐφημέριος». Θὰ ἐξετάσωμεν ἐν πρώτοις τὸν Ἐφημέριον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἤτοι εἰς τὰς καθαρῶς ἐκκλησιαστικὰς αὐτοῦ ἐνεργείας, ἔπειτα τὸν Ἐφημέριον ἐν τῇ Οἰκογενείᾳ, ἤτοι εἰς τὴν ἐπὶ τῶν οἰκογενειῶν ἐπιρροήν του, καί, τέλος, τὸν Ἐφημέριον ἐν τῇ Κοινωνίᾳ, ἤτοι εἰς τὰς ἐπιρροὰς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κοινωνίας καὶ τὴν ἐν γένει κοινωνικὴν καὶ ἐθνικὴν αὐτοῦ δρᾶσιν.

α΄—Ὁ ἐφημέριος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.

Ὁ Ἱερεὺς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ὡς ἐφημέριος ἔχει εἰς τὰς χεῖράς του ὅ,τι οὐδεὶς ἄλλος ἄνθρωπος δύναται νὰ ἔχῃ δυνατώτερον καὶ ὑψηλότερον ἐπὶ τῆς γῆς, εἴτε βασιλεύς, εἴτε ἄρχων εἶναι οὗτος, εἴτε σοφός, εἴτε πλούσιος, εἴτε ἀνδρεῖος καὶ γενναῖος, εἴτε εὐγενὴς καὶ γοητευτικός. Ἔχει ὅ,τι μόνον Θεὸς ἐν ἀνθρώποις δύναται νὰ ἔχῃ: τὴν σωτηρίαν ἢ τὴν καταστροφὴν ψυχῶν καὶ σωμάτων, καὶ τοῦτο εἰς τὸ παντελές, διὰ τὸ παρὸν καὶ διὰ τὸ αἰώνιον μέλλον. Ὅ,τι δέσῃ ἐπὶ τῆς γῆς εἶναι δεδεμένον καὶ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, καὶ ὅ,τι λύσῃ ἐπὶ τῆς γῆς εἶναι λελυμένον καὶ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Εἶναι διὰ τῆς θελήσεως τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀναγνωρίσεώς του ἐκ μέρους τῶν ἀνθρώπων, τουτέστι διὰ τῆς καθιερώσεώς του, ὁ μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ Θεοῦ διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἱερὸς μεσίτης. Ἀπὸ μὲν τοῦ Θεοῦ διοχετεύει εἰς τὰς ψυχὰς τῶν πιστῶν καὶ εὐλαβῶν ὅλας τὰς θείας χάριτας, τὰς ὁποίας ὁ οὐρανὸς ἐκληροδότησεν εἰς τοὺς πιστοὺς διὰ τοῦ αἵματος καὶ τῆς θυσίας τοῦ Χριστοῦ· ἀπὸ δὲ τῶν ἀνθρώπων προσάγει πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τὴν μετάνοιάν των, τὴν δοξολογίαν των, τὴν ἱκεσίαν των, τὰς προσευχάς των, τὰς ἀρετάς των, ἐν γένει τὸν λιβανωτὸν καὶ τὰς θυ-

σίας αὐτῶν, τὰς ὁποίας ἀπὸ τοῦ Ἱεροῦ Βωμοῦ ὑψώνει καὶ ἀναβιβάζει μέχρι τοῦ ὑπερουρανίου θυσιαστηρίου. Ἵσταται πρὸ τοῦ Ἱεροῦ Βωμοῦ, τοῦ μυστικοῦ τούτου Λίθου τῆς Βαιθήλ, ὡς ἄλλος Ἰακώβ, διὰ νὰ λαμβάνῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀναβιβάζῃ εἰς τὸν οὐρανὸν διὰ τῆς μυστικῆς ἐκείνης κλίμακος, «ἧς ἡ κεφαλὴ ἀφικνεῖται εἰς τὸν οὐρανὸν» καὶ ἡ ἐπὶ τῆς γῆς βάσις αὐτῆς εἶναι ὁ ἱερὸς Λίθος τοῦ Θείου Βωμοῦ, πάντα τὰ πνευματικὰ καὶ μυστικὰ ἱερουργήματα, τῶν ὁποίων ὑπηρέται γίνονται οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ «οἱ ἀναβαίνοντες καὶ καταβαίνοντες» διὰ τῆς θείας ταύτης κλίμακος καὶ «εἰς διακονίαν ἀποστελλόμενοι διὰ τοὺς μέλλοντας κληρονομεῖν σωτηρίαν» (Γενέσ. κη΄ 12, Ἑβρ. α΄ 4). Ἀνοίγων τὴν ἑπτάκρουνον πηγὴν τῶν Θείων Μυστηρίων, ἁγιάζει τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν καθ᾽ ὅλας αὐτῆς τὰς σχέσεις. Διὰ τοῦ Θείου Βαπτίσματος ἀνακαινίζει τὴν ἁμαρτωλὴν φύσιν τοῦ ἀνθρώπου καὶ διὰ τοῦ Θ. Χρίσματος φυτεύει τὸν σπόρον τῆς θείας ἐκείνης δωρεᾶς, ἡ ὁποία, ἐὰν δὲν σβεσθῇ, ἀλλὰ γονιμοποιηθῇ βραδύτερον διὰ τῶν ἄλλων μυστηρίων τῆς Ἐκκλησίας, θ᾽ ἀναδείξῃ τὸν ἄνθρωπον τῆς γηΐνης φθορᾶς ἄφθαρτον πολίτην τοῦ οὐρανοῦ. Διὰ τῆς Θείας Εὐχαριστίας ἑνώνει εἰς τὸν μυστηριωδέστερον, ἀλλὰ καὶ στενώτερον ἅμα σύνδεσμον, τὸν ἄνθρωπον μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ ἐξαϋλίζει καὶ θεώνει αὐτόν. Ἐν τῷ μυστηρίῳ τῆς Ἐξομολογήσεως καταβιβάζει τὸν οὐρανὸν μέχρι τοῦ Ἅδου τῆς ἁμαρτωλῆς ψυχῆς, ὁπόθεν ἀναλαμβάνει ταύτην διὰ νὰ τὴν ὑψώσῃ μέχρι τοῦ οὐρανοῦ τοῦ Θεοῦ. Ἐν τῷ Γάμῳ θέτει τὰ ἅγια σπέρματα τῆς ἱδρύσεως ἁγνῆς καὶ ἁγίας οἰκογενείας τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἐν τῷ Εὐχελαίῳ παρακολουθεῖ τὸ πιστὸν τέκνον μέχρι τῆς κλίνης τῆς ἀρρωστίας διὰ νὰ τὸ παρηγορήσῃ, ἀνακουφίσῃ, ἰατρεύσῃ, σώσῃ, —ἤ, ἐὰν δὲν εἶναι δυνατόν, διὰ νὰ ἐνισχύσῃ τοῦτο εἰς τὴν θανάσιμον πάλην καὶ βοηθήσῃ αὐτὸ νὰ διαβῇ τὸν Ἰορδάνην τοῦ θανάτου ψάλλων: «Ἐὰν καὶ πορευθῶ ἐν μέσῳ σκιᾶς θανάτου, οὐ φοβηθήσομαι κακά, ὅτι σὺ μετ᾽ ἐμοῦ εἶ!» (Ψαλμ. κβ΄ 4). Ἀνάπτων τὴν δᾷδα τοῦ θείου φωτὸς τοῦ Εὐαγγελίου, πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ὁποίου πάντοτε ἐν τῷ Ναῷ προηγοῦνται ἱεραὶ λαμπάδες συμβολικῶς καὶ ἀλληγορικῶς, φωτίζει διὰ τῆς Διδαχῆς καὶ τοῦ Κηρύγματος τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν ὄχι μόνον ἐν τῇ γηΐνῃ πορείᾳ καὶ μέχρι τοῦ τάφου, ἀλλὰ καὶ πέραν αὐτοῦ, εἰς τὰς κεκρυμμένας τρί-

θους, αἵτινες φέρουν πέραν τοῦ τάφου μέχρι τοῦ οὐρανοῦ. Φωτίζει τὰ γήϊνα σκότη, δίδει ὁδηγίας διὰ τὴν γηΐνην πορείαν, ἐξηγεῖ τὰ αἰνίγματα τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, ἐξηγεῖ εἰς αὐτὴν τὸν προορισμὸν καὶ τὴν καταγωγήν της, ἀποκαλύπτει τὰ μυστήρια τοῦ οὐρανοῦ, καί, τέλος, φανερώνει τὴν δόξαν αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ καθ᾽ ὅσον δυνατὸν εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ἀδυναμίαν ν᾽ ἀντιληφθῇ τούτου.

Καὶ τόρα, διὰ νὰ μὴ μακρηγορῶ ἀναλύων καὶ εἰς τὰς λεπτοτέρας αὐτῆς γραμμὰς τὴν πολυσύνθετον εἰκόνα τοῦ Ἱερέως ὡς Ἐφημερίου ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, εἴπατέ μοι, παρακαλῶ, ποῖος σοφὸς ἢ ποῖος σαγηνευτής, ποῖος ἄρχων ἢ ποῖος ἡγεμών, ποῖος ἰσχυρός, ποῖος εὐγενής, ποῖος πλούσιος ἢ ποῖος ἀνδρεῖος δύναται νὰ κάμῃ τὰ θαύματα ταῦτα, τὰ ὁποῖα μόνος ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Ἱερέως ἐπιτελεῖ; Ὁ σοφὸς ψελλίζει σοφίσματα καὶ μόλις συλλαβίζει λέξεις τινὰς τοῦ τριπτύχου αὐτοῦ Βιβλίου, τὸ ὁποῖον καλεῖται «Θεὸς—ἄνθρωπος—κόσμος» καὶ τὸ ὁποῖον ἀναδιπλώνει καὶ ἐξηγεῖ ἀκαλύπτως ὁ Ἱερεὺς διὰ τῆς σοφίας τοῦ Θεοῦ τῆς ἀποκαλυφθείσης ἐν Χριστῷ. Ὁ δὲ μαθητὴς τοῦ σοφοῦ ὅσον βαθύτερον μελετᾷ καὶ γνωρίζει, τόσον περισσότερον βυθίζεται εἰς τὴν ἄγνοιαν καὶ ἀναφωνεῖ μετὰ τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ: «βιβλία πολλὰ καὶ οὐκ ἔστι περασμός, καὶ μελέτη πολλὴ κόπωσις σαρκὸς» (Ἐκκλ. ιβ´ 12), ἢ μετὰ τοῦ Σωκράτους «ἓν οἶδα ὅτι οὐδὲν οἶδα». Ἐνῷ, τοὐναντίον, ὁ κατηχούμενος τοῦ Ἱερέως ψάλλει ἐν ἀγαλλιάσει μετὰ τοῦ Δαυΐδ: «ἡ ἐντολὴ Κυρίου τηλαυγής, φωτίζουσα ὀφθαλμούς· μαρτυρία Κυρίου πιστὴ φωτίζουσα νήπια!» (Ψαλμ. ιη´ 8, 7). Ὁ ἄρχων καὶ ὁ ἡγεμών, ὅσων καὶ ἂν ἡγοῦνται στρατιῶν καὶ φυλῶν, μόνον κατὰ ἓν μέρος ἐξουσιάζουν καὶ ἄρχουν· καὶ ὁ ἰσχυρὸς καὶ ὁ ἀνδρεῖος μόνον ταπεινάς τινας ψυχὰς δύνανται νὰ πτοοῦν καὶ ὑποδουλώνουν· ὁ δὲ πλούσιος καὶ ὁ σαγηνευτικὸς μόνον ἀνδράποδα δουλαγωγοῦν. Ἴδετε ὅμως τὸν Ἱερέα! Ἄγει τὰ στρατεύματα τοῦ Χριστοῦ καὶ τὰς παρατάξεις τῆς Ἐκκλησίας εἰς ζωὴν καὶ εἰς θάνατον, εἰς πῦρ καὶ εἰς μάστιγας ἐν ψαλμοῖς καὶ ἐν ὕμνοις· εἰς τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ ὑποτάσσει πάντας· εἰς τὰς ὑποσχέσεις τοῦ Κυρίου ἑλκύει καὶ τὰς ἰσχυροτέρας ψυχάς· ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐν πολέμῳ ἡγεῖται ταπεινοὺς καὶ ἰσχυροὺς κυβερνᾷ· γερόντων καὶ παιδίων εἶναι πατήρ· καὶ συντρίβει διὰ τοῦ φραγγελλίου τοῦ Χριστοῦ τὰ σα-

τανικὰ ἐκεῖνα πνεύματα, τὰ ὁποῖα ὑπεραίρονται κατὰ τοῦ σιδηροῦ σκήπτρου τοῦ ποιμένος Χριστοῦ.

Ἀλλὰ ποῖος κάμνει πάντα ταῦτα; ποῖος; Ὁ Ἱερίσκος τάχα ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος τιμολογεῖ τὰ μυστήρια τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος μεταβάλλει ἁπλῶς εἰς βιοποριστικὸν ἐπάγγελμα τὴν θείαν ἱερωσύνην καὶ τὸν ὁποῖον ἀποκαλεῖ σκωπτικῶς ὁ κόσμος: «ἕνας παπαδᾶκος»; Ὦ, ἐὰν ὁ Ἱερεὺς δὲν ἐνόησε τὸ ὕψος τῆς ἀποστολῆς του καὶ μάλιστα τὸ κατακόρυφον τῆς δόξης αὐτοῦ ὡς «*Ἐφημερίου*» ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ὤ! τότε ἄφετε αὐτόν! Εἶναι τὸ ἅλας τὸ μωρανθέν, τὸ ὁποῖον «εἰς οὐδὲν ἰσχύει πλέον, εἰ μὴ βληθῆναι ἔξω καὶ καταπατεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων» (Ματθ. ε΄ 13). Ἐὰν μόνον τὸ ἀργύριον εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον συγκινεῖ αὐτὸν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν ἐφημεριακῶν αὐτοῦ καθηκόντων καὶ οὐδὲν πλέον, συγχωρήσατέ μοι νὰ συγκρίνω αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰούδαν, ὁ ὁποῖος ἰσοτίμησε τὸν Χριστὸν πρὸς 30 ἀργύρια! Λυτρώσατέ μου, λυτρώσατε τὸν Ἱερέα ἀπὸ τὴν ἀνάγκην τῆς ἀργυρολογίας, καὶ τότε, ἀλλὰ μόνον τότε, θὰ ἔχετε τὸν ἄγγελον τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου ἐνώπιόν σας ἐν τῷ ἁγίῳ σχήματι τοῦ Λειτουργοῦ τῆς Ἐκκλησίας ὡς ἐφημερίου!

ΜΙΚΡΑ ΑΡΘΡΑ

Διὰ ποῖον νὰ ἦσαι αὐστηρός.

Ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν πρῶτος τὸν λίθον ἐπ' αὐτῇ βαλέτω

(Ἰωάν. η΄. 7)

Πιθανὸν νὰ εἶσαι εἷς ἐξ ἐκείνων, οἵτινες βάλλουσιν εὐκόλως τὸν λίθον κατὰ τοῦ πλησίον.

Πάντες παρελαύνουν ἔμπροσθέν σου ἑκουσίως ἢ ἀκουσίως καὶ μετὰ κύρους ἀπονέμεις ἐναλλὰξ τὸν ἔπαινον, ἀλλ' ἰδίως τὴν μομφήν.

Ἰδοὺ μία πρᾶξις, τὴν ὁποίαν δὲν ἐπιδοκιμάζεις, μία στάσις, ἥτις σοὶ φαίνεται ἀμφίβολος, ἀμέσως δὲ φεύγει ἀπὸ τὴν πυρέσσουσαν χεῖρά σου ὁ φονικὸς λίθος: λέξις, πρᾶξις, στάσις.... Βλέπω, ὅτι συνειθίζεις τοιούτου εἴδους ἄσκησιν, διότι ἡ βολὴ ἐπέτυχεν, ἡ πληγή, ὁρατὴ ἢ ἀόρατος, αἱμάσσει ἐν τῇ καρδίᾳ ἐκείνου, τὸν ὁποῖον

ἔπληξες, καὶ σὺ βαδίζεις μειδιῶν μὲ τὴν αὐθεντίαν σου, ὡς δικαστοῦ, οὗτινος αἱ ἀποφάσεις εἶνε ἀνέκκλητοι, εὐτυχὴς διὰ τὸ καθῆκον, τὸ ὁποῖον ἐπετέλεσας.

Θά σοι εἴπω ἓν μόνον πρᾶγμα. Ἔδωσας ποτὲ προσοχὴν εἰς τὴν συμπεριφορὰν τοῦ Κυρίου ἡμῶν; Ἐξ Αὐτοῦ ἐδιδάχθης τὸ εἶδος τοῦτο τῆς θρησκείας; Μὲ ὅλην σου τὴν ὁμολογίαν πίστεως, φοβοῦμαι, ὅτι δὲν τὴν γνωρίζεις διόλου. Χριστιανὸς τὸ ὄνομα, εἶσαι ἐθνικὸς τὴν ψυχήν.

Μὲ τὸ νὰ ρίπτῃ τις τὸν λίθον τόσον συχνά, διατρέχει τὸν κίνδυνον νὰ πληγώσῃ ἕνα ἀθῷον.

Ἄλλως, καὶ ἂν ὑπάρχῃ σφάλμα πραγματικόν, πρόδηλον, νομίζεις ὅτι ἡ αὐστηρότης σου θὰ ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν τὸν ἔνοχον; Ὄχι· μόνον ἡ ἀγάπη σώζει.

Βλέπεις, ὅτι Αὐτὸς ὁ Κύριος ἡμῶν, ἂν καὶ ἀναμάρτητος, συγχωρεῖ, καὶ ἀντὶ νὰ ρίψῃ τὸν λίθον, τείνει χεῖρα ἀδελφικήν. Σύ, λοιπόν, μήπως εἶσαι ἀναμάρτητος; Καὶ ἀφοῦ σφάλλεις, ἐν ποίῳ δικαιώματι ἐλέγχεις τὸν σφάλλοντα ὅπως καὶ σὺ σφάλλεις; Ἴσως διὰ νὰ φανῇς δίκαιος ἔμπροσθεν τῶν ἄλλων. Ἡ ἐνέργειά σου, ὡς δικαστοῦ, ἐπέχει θέσιν ἁγιότητος διὰ σέ;

Ἔσο αὐστηρὸς διὰ τὸ κακόν, ἔσο ἐπιεικὴς διὰ τὸν ἁμαρτωλόν· αὐστηρὸς διὰ σεαυτόν, ἐπιεικὴς διὰ τοὺς ἄλλους. Ἄφησον τοὺς λίθους ἐν τῇ ὁδῷ καὶ τεῖνον πρὸς πάντας, ἰδίως πρὸς τοὺς σφάλλοντας, χεῖρα ἀδελφικήν.

(Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ) **Ε. Α. Κ.**

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

ΔΙΚΑΙΑ ΕΞΕΓΕΡΣΙΣ

Σύσσωμος καὶ δριμεῖα ἐξηγέρθη ἡ κοινὴ γνώμη κατὰ τῆς τόσον ἐπισήμως γενομένης βεβηλώσεως τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν γλώσσης ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Ἀκαδημίας τῇ προπαρελθούσῃ Κυριακῇ, καθ' ἣν τὸ Κράτος ἀπένεμε τὸ Ἀριστεῖον τῶν Γραμμάτων καὶ τῶν Τεχνῶν διὰ τὴν Μουσικὴν εἰς τὸν κ. Μ. Καλομοίρην. Ὁ λεγόμενος «μαλλιαρισμὸς» εἰσεκώμασεν εἰς τὴν αἴθουσαν ἀκράτητος καὶ ἀχαλίνωτος, καὶ κατά-

πληκτοι ἤκουον τὴν ἀφηνιάσασαν γλωσσικὴν ἀμετροέπειαν οἵ τε ἐκλεκτοὶ ἀντιπρόσωποι τῆς συγχρόνου ἑλληνικῆς διανοήσεως, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀπὸ τῶν πινάκων ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ μονάζων Αἰσχύλος μετὰ τοῦ Προμηθέως του. Καὶ τίνας καὶ πόσους νὰ ἐνθυμηθῇ τις «μαργαρίτας», ἐν ἑορτῇ καλλιτεχνικῇ καὶ ἀπὸ καλλιτεχνῶν θεραπόντων τῆς ἑλληνικῆς καλαισθησίας, ἁρμονίας καὶ εὐηχίας πλήττοντας ἑλληνικὰ ἀκουστικὰ τύμπανα, μαργαρίτας τοῦ εἴδους τῶν: «τὴ στράτα», «ἡ φόρμα», «τὸ φόντο», «τὸ μελλούμενο» καὶ ἄλλων ἀνθελληνικῶν ὀνθυλευμάτων; Καὶ ὑπάρχουσι λοιπὸν οἱ φρονοῦντες εἰλικρινῶς καὶ ἀπὸ ἐπιστημονικῆς πεποιθήσεως, ὅτι αὐτὴ εἶνε ἡ «δημοτική», ἡ «μητρικὴ» καὶ ἡ «ἐθνικὴ» γλῶσσα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ;

ΠΡΟΣΟΧΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΝ

Δυστυχῶς ἡ τάσις αὕτη τῆς διαστρεβλώσεως τῆς γλώσσης ἤρχισε νὰ εἰσάγηται οὐσιαστικῶς καὶ ἐπισήμως καὶ εἰς τὰ διδακτικὰ βιβλία τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεώς. «Λαβόντες ἄλλοτε ἀφορμὴν νὰ γράψωμεν ὀλίγα τινὰ περὶ τῶν βιβλίων τούτων ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐκδόσεως τῶν «Ψηλῶν Βουνῶν» τοῦ κ. Ζ. Παπαντωνίου, συνεστήσαμεν περισσοτέραν προσοχὴν ἴσως καὶ εἰς τὴν γλῶσσαν, κυρίως ὅμως εἰς τὰς ἰδέας». Ἡ χάριν συντομολογίας γενικὴ τότε ἔκφρασίς μας ὅτι «μᾶς ἤρεσε» τὸ βιβλίον τοῦτο ἐξελήφθη ὡς ἐγκώμιον αὐτοῦ εἰς λευκὸν ὑπό τινων ἐκ τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστῶν, οἵτινες καὶ ἔσπευσαν νὰ διαμαρτυρηθῶσι δι' ἐπιστολῶν καὶ νὰ συστήσωσιν ἀποδοκιμασίαν καὶ τῆς γλώσσης καὶ τῶν ἀκαταλήπτων συνονθυλευμάτων τῶν νέων σοφῶν καὶ αὐτοκαλουμένων παιδαγωγῶν, τῶν ὁποίων τὰ βέλη κυρίως «στρέφονται κατὰ τῆς Ἐκκλησίας διὰ τῆς μεταφορᾶς εἰς τὸ γελοῖον γλωσσικὸν συνονθύλευμα παντὸς ἐκκλησιαστικοῦ». Βεβαίως δὲν χωρεῖ εἰς πρόχειρον σημείωμα ἡ ἀνάπτυξις τῶν γενικωτέρων τότε σχολίων, οὔτε εἶνε δυνατὸν νὰ τεθῇ ἐν ἀμφιβόλῳ ἡ ἐκ μέρους ἡμῶν ἀποδοκιμασία λέξεων τοῦ ἀναγνωστικοῦ ἀγνώστων εἰς τὴν δημοτικὴν τοῦ λαοῦ μας, οἷαι αἱ «κεσέμι», «ἀσβός», «κυπρὶ» καὶ ἄλλων ἀπειροκάλων λέξεων καὶ κατασκευῶν. Δυστυχῶς ἡ γλωσσικὴ αἵρεσις χωρεῖ ἐπικινδύνως πολὺ πέραν καὶ εὐρύτερον ἢ ὅσον ἐφανταζόμεθα, διότι ἐμάθομεν ὅτι ὑπάρχουσι δημοδιδάσκαλοι διδάσκοντες τὰ παιδία τὴν μόνιμον γραφὴν τοῦ «καὶ» ὡς «κί», νὰ γνωρίζωσι δὲ τοὺς τόνους ὡς «ὀξειάν», «βαρειάν», καί... «καλ-

πάκι ἢ «καπελλάκι»! Ἐπὶ πλέον ἐπληροφορήθημεν, ὅτι Ἐπιθεωρηταὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως συνιστῶσιν εἰς τὰς διδασκαλίσσας νὰ μὴ διδάσκουν περὶ Θεοῦ, οὐδὲ ν' ἀναφέρωσιν ἐν γένει τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ εἰς τὰ παιδία «διὰ παιδαγωγικοὺς λόγους», νὰ διδάσκουν ὅμως τὴν εἰδωλολατρείαν διὰ τῆς ἀναπτύξεως εἰς αὐτά, ὅτι «ἡ Παναγία εἶνε αὐτὸ τὸ ξύλο μὲ τὴ ζωγραφιά, καὶ αὐτὸ προσκυνοῦμεν». Εὑρισκόμεθα ἄρα πρὸ συστηματικῆς διδασκαλίας τῆς ἀθεΐας εἰς τὰ σχολεῖα τοῦ Κράτους κατὰ «παιδαγωγικὸν» πρόγραμμα καὶ σύστημα σχολικῶν Ἐπιθεωρητῶν, καί, ἑπομένως, θὰ εἴχομεν ἆρά γε ἄδικον σχηματίζοντες τὴν ἰδέαν, ὅτι τὰ περὶ Θεοῦ καὶ θρησκείας ἀπολύτως σιωπῶντα νέα διδακτικὰ βιβλία τοῦ Κράτους εἶνε σκοπίμως καὶ ἐκ τῶν προτέρων προσηρμοσμένα πρὸς τὸ ἀθεϊστικὸν τοῦτο πρόγραμμα;

ΑΝΑ ΤΟΝ ΤΥΠΟΝ

Κατολικισμὸς — Βατικανισμός.

Λίαν ἐνδιαφέροντα λόγον ἐξεφώνησεν ἐσχάτως ὁ Dr Percy Dearmer ἐν τῷ Kingsway Hall τοῦ Λονδίνου ἐπὶ τοῦ θέματος «Ὁ πόλεμος καὶ ἡ Χριστιανικὴ Ἕνωσις». Παραθέτομεν κυριωτάτας τινὰς περικοπὰς κατ' ἐπιτομήν.

Ὁσάκις ὡμιλοῦμεν περὶ τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, κατ' ἔνστικτον ἐνοοῦμεν τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Δύσεως, καὶ ὅμως ἀρχίζω ἀπὸ τὴν Ἀνατολήν. Ὁ πόλεμος βαθέως ἐπέδρασεν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀνατολῆς καὶ ἐπὶ τῆς σχέσεώς των πρὸς τὸν Χριστιανισμόν, τοὺς καρποὺς δὲ τῆς ἐπιδράσεως θὰ ἴδωμεν εἰς τὸ ἐγγὺς μέλλον. Ἐνῷ ἀνέκαθεν ἦσαν πέντε τὰ Πατριαρχεῖα τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, μόνον τὸ τῆς Ρώμης ἐλαμβάνομεν ὑπ' ὄψιν μέχρις ἐσχάτων, διότι τὰ ἄλλα ἦσαν σχεδὸν ἐξηφανισμένα ὑπὸ τὸν τουρκικὸν ζυγόν, καίτοι ἐξ αὐτῶν μετεφυτεύθη εἰς τὴν Δύσιν ἡ φιλοσοφία καὶ ἡ πίστις. Θὰ ἦτο λοιπὸν μετὰ τὸν πόλεμον φυσικὸν ν' ἀποβλέψωμεν πρὸς τὴν Κατολικὴν Ἐκκλησίαν. Ἀλλ' ἐνῷ ὁ Ρωμαϊκὸς Κατολικισμὸς κατεῖχε παμμέγιστον θησαυρὸν εὐσεβείας, αὐταπαρνήσεως καὶ ἀγαθότητος, ὡς εἶνε τώρα ὠργανωμένος τὸ Βατικανὸν ἀποβαίνει τὸ κύριον κώλυμα τῆς Χριστιανικῆς ἑνώσεως, καὶ θὰ ἔπρεπε νὰ χωρισθῇ ὁ Ἠπειρωτικὸς Κατολικισμὸς ἀπὸ τὸν Βατικανισμόν.

Συνεπείᾳ ὅμως τοῦ πολέμου τὰ πράγματα ἀνετράπησαν. Ἡ ἐπέμβασις τῆς Τουρκίας κατέληξεν εἰς ἀπελευθέρωσιν τῶν ἀληθῶς ἐπὶ ἑκατονταετηρίδας μαρτυρησασῶν ἀρχαίων Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν, καὶ ἐπῆλθεν ἀνατροπὴ τῆς προνομιούχου θέσεως τῆς Ρώμης. Ὑπάρχουν τεκμήρια ἀποχωρισμοῦ τῶν Πολω-

νῶν ἀπὸ τῆς Ρώμης. Τοιαύτας τάσεις δεικνύουν οἱ Βοημοὶ καὶ οἱ Νοτιοσλαῦοι, πιθανῶς δὲ καὶ οἱ Οὐνῖται πασῶν τῶν ἀποχρώσεων θὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὰς ἀρχικάς των Ἐκκλησίας, ἀναμένεται δὲ βαθμιαία ἐξάπλωσις τῶν Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν εἰς μέγα μέρος τῆς χώρας, ἥτις ἀνῆκεν εἰς τὴν Αὐστροουγγρικὴν Αὐτοκρατορίαν.

Ταῦτα πάντα σημαίνουν κολοσσιαίαν ἐνίσχυσιν τῆς ἐλπίδος τῆς ἑνώσεως τῆς Ἀνατολικῆς Χριστιανωσύνης καὶ παράλληλον ἐξασθένησιν τοῦ αὐτοκρατορισμοῦ τοῦ Βατικανοῦ. Ἡ συντριβὴ τῆς Αὐστροουγγαρίας κατεπλήγωσε τὸ Βατικανόν. Ὁ Καθολικισμὸς τῆς Γαλλίας, τῆς Ἰταλίας, τοῦ Βελγίου εἶνε σφόδρα ἐξωργισμένος κατ' αὐτοῦ διὰ τὴν κατὰ τὸν πόλεμον διαγωγήν του, αἱ δ' ἀλληλέγγυοι πρὸς αὐτὸ αὐτοκρατορίαι καὶ οἱ αὐτοκράτορες, ἐξαφανισθέντες, κατεδίκασαν τὸ Βατικανὸν εἰς θλιβερὰν μόνωσιν...

[The Guardian 10 Ἀπριλ.]

ΚΑΤ' ΕΚΛΟΓΗΝ

** Τὸ ἐπίσημον ὄργανον τοῦ ἀγγλικοῦ στρατοῦ ἐν Ἱεροσολύμοις «Νέα τῆς Παλαιστινης» δημοσιεύει σχέδιον τῶν ἐξωραϊσμῶν καὶ τῶν μεταρρυθμίσεων, τὸ ὁποῖον θὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὴν ἁγίαν Πόλιν.

Θὰ κατασκευασθῶσι πολλαὶ ὁδοὶ καὶ λεωφόροι, ὧν ἡ μεγαλυτέρα θὰ ἔχῃ πλάτος 40 μέτρων, ἐκτεινομένη ἀπὸ τῆς πόλεως Ἐλ-Χαλὶλ μέχρι τοῦ Δαῒρ-ἐλ-Μεσσαλαμπέτ.

Ἐπίσης προβλέπεται ἡ ἐγκατάστασις δημοσίου κήπου, πλησίον τοῦ Ὀρφανοτροφείου τῶν Σύρων.

** Ὁ «The Guardian» τοῦ Λονδίνου (16 Ἀπριλ.) δημοσιεύει συνέντευξιν μετὰ τοῦ Τοποτηρητοῦ τοῦ Οἰκουμ. Θρόνου, ληφθεῖσαν ἐκ τοῦ «Ἐθνικοῦ Κήρυκος» τῆς Νέας Ὑόρκης.

Ὁ λόγος περὶ τοῦ εὐκταίου, ἀλλὰ καὶ τοῦ δυνατοῦ τῆς ἑνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν, ἰδίᾳ τῆς Ἀγγλικανῆς, τῆς Ἀρμενικῆς καὶ τῆς Παλαιοκατολικῆς.

Ἡ προσωπικὴ γνώμη τοῦ Τοποτηρητοῦ εἶνε, ὅτι ἀνάγκη πρὸς τοῦτο νὰ συγκληθῇ Παγχριστιανικὸν Συνέδριον ἐν ΚΠόλει ἅμα τῇ ἀπελευθερώσει της.

Εἰς τὸ Συνέδριον τοῦτο θὰ κληθῇ καὶ ὁ Πάπας, ἀλλ' ἂν προτάξῃ καὶ πάλιν τὸ πρωτεῖόν του, θ' ἀποκλεισθῇ.

Τὰ πλεονεκτήματα τῆς τοιαύτης ἑνώσεως εἶνε μεγάλα, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι πᾶσα ἕνωσις πολιτικὴ ἢ οἰκονομικὴ θὰ παρουσιάσῃ κενὰ καὶ δὲν θ' ἀποτρέψῃ τὰς ἔριδας ἄνευ τῆς Χριστιανικῆς ἑνώσεως.

** Τὸν «The Guardian» δὲν διαφεύγει ἡ ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ σήμερον τελουμένη κίνησις.

Σημειοῖ τὰς διαφόρους Ἐπιτροπάς, αἵτινες ἀπασχολοῦνται εἰς τὰ ζητήματα τῆς ἑνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν, τῶν ἐκκλησ. μεταρρυθμίσεων, τοῦ διακανονισμοῦ τοῦ Ἡμερολογίου.

Ἐπιπροσθέτει δέ, ἄγνωστον πόθεν πληροφορηθείς, ὅτι ἀναμένεται ἐν ΚΠόλει ὁ Μητροπολίτης Ἀθηνῶν, ἵνα μετάσχῃ τῶν διαφόρων συζητήσεων.

** Πολὺς λόγος γίνεται ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς κύκλοις τῆς Ἀγγλίας περὶ ἑνώσεως τῶν διαφόρων ἐκκλησιαστικῶν ἐν τῷ Κράτει ἀποχρώσεων.

Σοβαροὶ ῥήτορες εἰς πυκνοὺς λόγους καὶ ἄρθρα διαπραγματεύονται τὸ ζήτημα, τὰ δ' ἀγγλικὰ περιοδικὰ ἀφιερώνουν εἰς αὐτὸ στήλας ὁλοκλήρους.

Καὶ εἶνε πολὺ φυσικόν.

** Ἐξακολουθεῖ ἀκόμη ζωηρὰ ἐν Λονδίνῳ ἡ ὑπὲρ ἀποδόσεως τῆς Ἁγίας Σοφίας κίνησις.

Πολλαὶ διαλέξεις μετὰ προβολῶν γίνονται, ἀλλὰ καὶ εἰδικὰ συγγράμματα περὶ τοῦ ἱστορικοῦ ναοῦ ἐκδίδονται.

** Καὶ μία περιεργοτάτη εἴδησις.

Ὁ «The Guardian» ἀναφέρει (16 Ἀπριλ.) ὅτι ἡμιεπίσημον ἀνακοινωθὲν τοῦ Βατικανοῦ ἐφθέγξατο τάδε:

«Ἡ Ἁγία Ἕδρα ἀπεφάσισε νὰ μὴ συμμετάσχῃ τοῦ ἑτοιμαζομένου Παγχριστιανικοῦ Συνεδρίου, διότι ἡ Ρωμαιοκατολικὴ Ἐκκλησία, ἕνεκα τοῦ δογματικοῦ αὐτῆς χαρακτῆρος, δὲν δύναται νὰ παρακαθήσῃ ὡς ἴση πρὸς τὰς ἄλλας Ἐκκλησίας.

«Τὸ αἴσθημα τοῦ Βατικανοῦ εἶνε, ὅτι πᾶσαι αἱ λοιπαὶ χριστιανικαὶ ἀποχρώσεις εἶνε ἀπεσχισμέναι ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης, ἥτις ἔχει τὴν ἀρχήν της κατ' εὐθεῖαν ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ.

«Τούτου ἕνεκα ἡ Ρώμη δὲν δύναται νὰ μεταβῇ πρὸς αὐτάς. Ἐκεῖναι πρέπει νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τοὺς κόλπους της. Ὁ Πάπας εἶνε ἕτοιμος νὰ δεχθῇ τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν Σχισματικῶν Ἐκκλησιῶν μὲ ἀνοικτὰς ἀγκάλας, διότι ἡ Ρωμαϊκὴ Ἐκκλησία πάντοτε ὑπερεπόθει τὴν ἕνωσιν πασῶν τῶν χριστιανικῶν θρησκειῶν».

Ταῦτα φέρεται δηλῶσαν ἡμιεπισήμως τὸ Βατικανόν. Ἂς ἀναμείνωμεν ν' ἀκούσωμεν καὶ τὴν ἐπίσημον ἀπάντησιν τῆς Ρωμ. Ἐκκλησίας εἰς τὴν μέλλουσαν νὰ ἐπισκεφθῇ αὐτὴν ἐξ Ἀμερικῆς Ἐκκλησ. Ἀντιπροσωπείαν.

** Καὶ μία μοναδικὴ παράχορδος φωνὴ ἐξ Ἀγγλίας περὶ τῆς Ἁγίας Σοφίας.

Μία ἐφημερὶς ψέγει τοὺς Ἄγγλους διὰ τὰς ἐνεργείας των ὑπὲρ τῆς ἀποδόσεως τοῦ Ναοῦ εἰς τοὺς ὀρθοδόξους καὶ ἀποδίδει αὐτὰς εἰς «φθόνον» πρὸς τὴν Καθολικὴν Ἐκκλησίαν.

«Ἐὰν θέλουν—λέγει—εἰλικρινῶς τὴν ἕνωσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ, περὶ τῆς ὁποίας τόσον κόπτονται, θὰ ἔπρεπε ν' ἀσπασθοῦν τὴν κατολικὴν ἄποψιν.

«Διότι οὐδὲν τόσον θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν χριστιανικὴν ἕνωσιν καὶ εἰς τὴν θεραπείαν τοῦ σχίσματος, ὅσον ἡ ἐπέκτασις τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ Ἀνατολῇ.

«Ἡ Ἁγία Σοφία πρέπει νὰ δοθῇ εἰς τοὺς Καθολίκους ἐὰν θὰ ἐλαμβάνετο ἀπὸ τοὺς Τούρκους».

Ἀλλὰ καὶ πῶς ἄλλως θὰ ἠδύνατο νὰ γράψῃ ἐφημερὶς ἔστω καὶ ἀγγλική, ἀλλὰ φέρουσα τὸν τίτλον «Catholic Times»;

** Ὁ Καθηγ. κ. Σκιᾶς ἐν τῇ εἰσηγήσει του, περὶ ἧς ὁ λόγος ἐν τοῖς Χρονικοῖς, ὡμίλησε καὶ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς παρ' ἡμῖν διγλωσσίας.

Εἶπε δὲ ὅτι αὕτη προέρχεται ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως, δῆλα δὴ εἶνε γενικὸς καὶ ἀπαράβατος γλωσσικὸς νόμος καί, ἄρα, εὑρίσκεται παρὰ πᾶσι τοῖς ἔθνεσι.

Ἀνεξελέγκτως ὅλως ἐπιστεύθη, ἑπομένως, ὅτι εἶνε ἐξαιρετικὸν καὶ αὐτοπροαίρετον νόσημα μόνον ἡμῶν τῶν Ἑλλήεων· καὶ ὅτι δῆθεν προξενεῖ εἰς ἡμᾶς μυρίας συμφοράς, ὑπαρκτάς τε καὶ ἀνυπάρκτους.

** Θλιβερώτεραι ὁσημέραι ἀγγέλλονται αἱ εἰδήσεις ἐκ ΚΠόλεως ὡς πρὸς τὸν χριστιανικὸν πληθυσμόν.

Ἐκθέσεις ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν πρὸς τὸ Οἰκουμ. Πατριαρχεῖον παριστῶσιν ἀπελπιστικὴν τὴν κατάστασίν του, διότι οὔτε ἄρτος οὔτε σῖτος δίδεται ὑπὸ τῶν Τουρ. ἀρχῶν.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἱερὰ Σύνοδος. — Προὺτάθησαν Τοποτηρηταὶ διὰ τὰς χηρευούσας ἐπισκοπὰς οἱ ἑξῆς:

1] ὁ Σεβ. ἐπίσκοπος Φθιώτιδος διὰ τὴν Ἐπισκοπὴν Φωκίδος, 2) ὁ ἀρχιμ. Α. Σωτηρόπουλος, ἱεροκ. Πατρῶν, διὰ τὴν Λευκάδος καὶ Ἰθάκης, 3) ὁ ἀρχιμ. Ἀστέριος Παπαλεξίου, καθηγ. τῶν θρησκ. ἐν Θεσσαλονίκῃ, διὰ τὴν Γόρτυνος, 4) ὁ ἀρχιμ. Ἀθαν. Ἀθανασόπουλος, ἱεροκ. Φωκίδος, διὰ τὴν Ἠλείας, 5) ὁ ἀρχιμ. Σωφρ. Παπακυριακοῦ, ἱεροκ. Ἀκαρνανίας, διὰ τὴν Καλαβρύτων, 6) ὁ ἀρχιμ. Διον. Παπανικολόπουλος, ἱεροκ. Μεσσηνίας, διὰ τὴν Ἄρτης, καὶ 7) ὁ αἰδεσ. Γεώρ. Βλάχος, ἐφημέριος ἐν Ἀργοστολίῳ, διὰ τὴν Κεφαλληνίας.

—Ἐχαρίσθη τὸ ὑπόλοιπον τῆς ποινῆς εἰς τὸν ἱερέα τῆς ἐπισκοπῆς Θηβῶν Δημ. Λυμπέρην.

—Ἐγένετο δεκτὴ ἡ ἔφεσις τοῦ ἡγουμένου τῆς Μονῆς Γαρδικίου Κυρίλλου Νικολοπούλου, ἠκυρώθη δέ, ἕνεκα τυπικῶν λόγων, ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις καὶ παρεπέμφθη ὁ φάκελλος εἰς τὸ πρωτόδικον δικαστήριον διὰ τὴν ἐκ νέου ἐκδίκασιν τῆς ὑποθέσεως.

Ἀνώτατον Ἐκκλ. Δικαστήριον. — Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς παρελθούσης Δευτέρας (29) ἀνεγνώσθησαν ὑπὸ τῶν ἀνακριτῶν ἐπισκόπων αἱ σχετικαὶ δικογραφίαι τῶν ὑπὸ κατηγορίαν ἐπισκόπων Ὕδρας καὶ Παροναξίας, διετάχθη δὲ ἡ ἐνέργεια συμπληρωματικῶν ἀνακρίσεων. Ἐπειδὴ δὲ ὁ μητροπ. Κρήτης ὑπάγεται ὑπὸ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἀπεφασίσθη ἵνα ζητηθῇ ὁ φάκελλος τῆς ἐκκρεμοδικίας καὶ ἡ ἔγκρισις τοῦ Πατριαρχείου διὰ τὰ περαιτέρω.

Μητροπολιτικὴ χοροστασία. — Ὁ Σ. Μητροπολίτης τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ (28) χοροστατήσας ἐν τῷ ἐν Πειραιεῖ ναῷ τοῦ ἁγ. Σπυρίδωνος, ὡμίλησε πρὸς τὸ πυκνὸν πλῆθος τοῦ ἐκκλησιάσματος, ἀναπτύξας μὲν τὴν σημασίαν τῆς θρησκείας ἐκδηλουμένης ἐν ἔργοις οὐσιαστικοῖς, ὑποδείξας δὲ τὸ ἀνωφελὲς τῆς τηρήσεως τῶν τύπων μόνον, οἵτινες δὲν δύνανται ν' ἀποτελῶσι θεμελιώδη ἀρχὴν ἐν τῷ χριστιανικῷ βίῳ. Μετὰ τὸ πέρας τῆς θείας λειτουργίας σύσσωμον τὸ Ἐκκλ. Συμβούλιον ἐδεξιώθη ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ ναοῦ τὸν Σ. Ποιμενάρχην, πρὸς ὃν διετράνωσε τὴν χαρὰν αὐτοῦ ἐπὶ τῇ προσγενομένῃ τιμῇ, πλεῖστοι δὲ τῶν ἐνοριτῶν προσῆλθον ἐπὶ ἐξαιτήσει εὐλογίας.

—Ἀκολούθως ὁ Σ. Μητροπολίτης, μεταβὰς εἰς τὸ βασιλικὸν περίπτερον, ἐτέλεσε τὰ ἐγκαίνια τῆς «Στέγης τοῦ Ναύτου», κατὰ τὰ ὁποῖα παρέστησαν αἱ ἀρχαὶ Πειραιῶς καὶ πλῆθος κεκλημένων.

«Ἱερὸς Σύνδεσμος». — Προσκλήσει τοῦ Σ. Μητροπολίτου συνῆλθε τῇ παρελθούσῃ Παρασκευῇ (26) τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ «Ἱ. Συνδέσμου» τῶν κληρικῶν ἐν τῷ μητροπολιτικῷ μεγάρῳ, ἵν' ἀκούσῃ τὰς γνώμας τοῦ Σεβ. Προέδρου αὐτοῦ ἐπὶ τῆς διαρρυθμίσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Συνδέσμου. Ὁ Σ. Μητροπολίτης ἀπηύθυνε πρὸς τοὺς προσελθόντας διαφόρους σχετικὰς συστάσεις, ἀπαιτήσας ἵνα ὁ τέως ἐν ἀφανείᾳ βιώσας «Ἱ. Σύνδεσμος» ἀποδείξῃ ἐνεργὸν τὸν σκοπὸν αὐτοῦ, καὶ τὴν ὕπαρξιν αὐτοῦ ἀντιληπτὴν καὶ παρὰ τῇ κοινωνίᾳ, παρ' ᾗ κατὰ πρώτιστον λόγον ὀφείλει νὰ δρᾷ. Ἡ ἀπόκτησις ἰδιοκτήτου οἰκήματος περιλαμβάνοντος βιβλιοθήκην, αἴθουσαν διαλέξεων, αἰθούσας ἐντεύξεων κ.τ.τ. ἐνδείκνυται ἀπαραίτητος καὶ χάριν τῆς ἀναπτύξεως πνεύματος ἀλληλεγγύης τοῦ κλήρου.

Ἐν τέλει ἀπεφασίσθη, ἵνα τὸ Διοικ. Συμβούλιον συγκροτήσῃ συσκέψεις πρὸς συζήτησιν τῶν συναφῶν ζητημάτων, τὰς ἀποφάσεις δ' αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ἐπενεκτέων ἐν τῷ Καταστατικῷ διαρρυθμίσεων ὑποβάλῃ πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὴν συγκληθησομένην ὁλομέλειαν τοῦ ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ κλήρου.

Πασχάλια εὐχαριστήρια. — Ἐκ Παρισίων ὁ Πανιερ. Τοποτηρητὴς τοῦ Οἰκουμ. Θρόνου ἀπήντησε τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ διὰ τοῦ ἑξῆς τηλεγραφήματος:

Εὐχαριστῶν φιλαδέλφως Ὑμ. Σεβασμιοτάτην ἀγάπην ἐπὶ ὡραίαις πασχαλιναῖς εὐχαῖς, δέομαι τοῦ ἀναστάντος Σωτῆρος ἐπακοῦσαι αὐτῶν καὶ ἀναστῆσαι Ἔθνος καὶ Ἐκκλησίαν.

Τοποτηρητὴς Οἰκουμ. Θρόνου
*† Προύσης **Δωρόθεος***

Συλλυπητήρια. — Ἐπὶ τῇ τελευτῇ τῆς γηραιᾶς δεσποίνης Φουλὶκ Νικοτιάν, πεφιλημένης μητρὸς τοῦ Προέδρου τῆς ἐνταῦθα Ἀρμενικῆς Κοινότητος κ. Νικοτιάν, ἡ Α. Σ. ὁ Μητροπολίτης διεβίβασε πρὸς αὐτὸν θερμὰ συλλυπητήρια διὰ τοῦ ἀρχιμ. κ. Παντελεήμονος Λαυριώτου.

Ἐκκλησιαστικὴ ξενία. — Γράφουσιν ἡμῖν ἐκ ΚΠόλεως, ὅτι ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ Χάλκης, πλὴν πολλῶν ἄλλων προσφύγων, ξενίζονται μερίμνῃ τῆς Μεγ. Ἐκκλησίας καὶ δαπάναις τοῦ Ἐθνικοῦ Ταμείου ἑπτὰ εἰς ΚΠολιν καταφυγόντες ἐκ Ρωσίας Ρῶσοι Ἀρχιερεῖς, οἱ ἀκόλουθοι: Ὀδησσοῦ, Ταυρίδος, Αἰκατερινοσλάβης, Κισνοβίου, Μίνσκ, Μιχάηλοβσκ καὶ Καμτσάτκας, μετὰ τῶν ἀκολουθιῶν αὐτῶν, καὶ πολλῶν Ἀρχιμανδριτῶν. Εἰς τοὺς Ρώσους τούτους κληρικοὺς παρεχωρήθη ὁ ναὸς τῆς Σχολῆς πρὸς τέλεσιν τῶν τῆς λατρείας ἐν τῇ ἐθνικῇ αὐτῶν γλώσσῃ, πλήθη δὲ πυκνὰ συνέρρεον κατὰ τὴν Μεγάλην Ἑβδομάδα καὶ τὸ Πάσχα εἰς τὴν Σχολήν, ὅπως παρακολουθῶσι τὰς ἱερὰς ρωσικὰς τελετάς.

Ἀνάκτησις Σχολῆς. — Κατὰ τὰς αὐτὰς ἡμετέρας ἐκ ΚΠόλεως πληροφορίας, τῇ 2 Ἀπριλίου ἀπεδόθη εἰς τοὺς Ἕλληνας ἐν ἐκδηλώσεσιν ἀκρατήτου ἐνθουσιασμοῦ ἡ ἐν Χάλκῃ Ἑλληνικὴ Ἐμπορικὴ Σχολή, τὴν ὁποίαν κατὰ τὸν πόλεμον οἱ Τοῦρκοι ἀφαρπάσαντες μετέβαλον εἰς Ναυτικὴν Σχολὴν ἀξιωματικῶν. Ἐν τῇ Σχολῇ ἀμέσως ἐγκατεστάθησαν τὰ ὀρφανὰ τοῦ Ἐθνικοῦ Ὀρφανοτροφείου ἀνερχόμενα εἰς 400, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν μέχρι πρὸ ὀλίγου βίᾳ κρατουμένων ἐν ὀθωμανικαῖς οἰκίαις.

Σχέσεις Ἐκκλησιῶν. — Καθ᾽ ἃ πληροφορούμεθα ἐκ τοῦ «Πανταίνου», ἐν Ἀλεξανδρείᾳ φιλοφρονέσταται ἀντηλλάγησαν ἐπισκέψεις μεταξὺ τοῦ Μακαρ. Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ. Φωτίου καὶ τοῦ Καθολικοῦ τοῦ Σὶς Πατριάρχου τῶν Ἀρμενίων Μακαρ. κ. Ἰσχάκ, διὰ παλαιᾶς γνωριμίας συνδεομένων ἔτι ἀπὸ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις διακονιῶν αὐτῶν. Κατὰ τὰς συναντήσεις ταύτας τῶν Μακαρ. Πατριαρχῶν ζωηρὸς ἐξεδηλώθη ὁ πόθος τῆς συμπράξεως καὶ τῆς ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ ἐφικτοῦ ἑνώσεως τῶν δύο ἐθνῶν καὶ χριστιανικῶν συστημάτων. Ὁ Ἀρμένιος Πατριάρχης ἐτόνισεν, ὅτι «οὐδέποτε θὰ λησμονήσῃ τὴν καὶ νῦν ἐπιδειχθεῖσαν φιλάδελφον προθυμίαν τῶν Ἑλλήνων πρὸς τὸ Ἀρμενικὸν ἔθνος κατὰ τοὺς δεινοὺς τοῦ πολέμου διωγμούς, θὰ εὐγνωμονῇ δὲ πάντοτε τῷ Ἑλληνικῷ Ἔθνει διὰ τοὺς ὑπὲρ αὐτοῦ ἀγῶνας καὶ τὴν τιμαλφῆ συμπάθειαν τοῦ μεγάλου πολιτικοῦ ἀνδρὸς κ. Βενιζέλου». Γενομένου δ᾽ εἶτα λόγου περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων μεταξὺ τῶν δύο Πατριαρχῶν, διεπιστώθη ὅτι «ἐλάχισται ἢ μᾶλλον οὐδεμία οὐσιώδης διαφορὰ ὑφίσταται ἐν τῇ ὁμολογίᾳ τῶν δύο Ἐθνῶν, ἀποδεχομένων ἐκκλησιαστικῶς καὶ δογματικῶς τὸ αὐτὸ Σύμβολον τῆς πίστεως». ὁ δ᾽ Ἀρμένιος Πατριάρχης, ὁμιλήσας περὶ τοῦ κοινοῦ μαρτυρίου κατὰ τὸν πόλεμον τοῦτον, ἀποτελέσαντος συνέχειαν τῶν ἐπὶ αἰῶνας μακροὺς παραταθεισῶν ὑπὸ τὴν τουρκικὴν τυραννίαν βασάνων, προσέθηκεν, ὅτι «εὐχῆς ἐγκαρδίου ἔργον ἔσται ἡ περικράτησις τῆς ἐν ταῖς θλίψεσι καὶ ταῖς πρὸς ἄλληλα βοηθείαις καὶ συμπαθείᾳ ἑνότητος τῶν δύο ἐθνῶν καὶ ἡ ἐνίσχυσις αὐτῆς ἐν τῷ μέλλοντι, ἵνα μὴ πάλιν τὰ αὐτὰ πάθωμεν δυστυχήματα...».

Σεβαστοπούλειον ἀγώνισμα. — Τῇ προπαρελθούσῃ Κυριακῇ (21) ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου ἐγένετο ἡ ἀπονομὴ τοῦ Σεβαστοπουλείου χρηματικοῦ ἐπάθλου, εἰσηγουμένου τοῦ Καθηγητοῦ κ. Α. Σκιᾶ. Ὁ διαγωνισμὸς ἐγένετο ἐπὶ τοῦ θέματος. «Τίς ἡ ἀξία τοῦ χρόνου ἐν τῷ βίῳ», μετέσχον δ᾽ αὐτοῦ ὀκτὼ φοιτηταί. Ἀνοιχθέντος τοῦ φακέλλου τοῦ ἐπιτυχόντος, μετὰ τὴν εἰσήγησιν, ἀνηγγέλθη ὑπὸ τοῦ κ. Πρυτάνεως τὸ ὄνομα τοῦ φοιτητοῦ τῆς Νομικῆς κ. Εὐαγγέλου Ἰωάννου.

Δι᾽ ἔλλειψιν χώρου ἡ Βιβλιογραφία καὶ ἡ Ἀλληλογραφία ἀναβάλλεται εἰς τὸ ἑπόμενον.

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ: Ἐν Ἑλλάδι δρχ. 15.
» » Ἐξωτερικοῦ δρχ. 20
Ἕκαστον τεῦχος δρχ. 0.35.
Γραμματεύς: Δρ ΠΑΡΘΕΝΙΟΣ ΠΟΛΑΚΗΣ

Διευθυντὴς ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ
Τακτικὸς Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου
Γραφεῖα ἐν τῇ ἱ. Μητροπόλει Ἀθηνῶν.
Ὥρα ἐντεύξεων 5 — 6. μ. μ.